Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ...һээ гарана | № 103 (17226) | 1986 оной майн 2, пятница | Сэн 3 мүн.

Манай Агуу ехэ Эхэ орон — Совет Социалис Республикануудай Союз мандаха болтогой!

[КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа].

МАЙН НЭГЭН: ХУРДАДХАЛГЫН ХАБАР

Москвагай Улаан талмай дээрэ болоһон жагсаал

...рон хурдан түр- ...алтаараа, эршэтэ энэ жэлэй Майн ...утаба. Мүнөөдэр ...о имагтал тодо ...харагдахаһаа гадна, ...гэн дабшалтаараа ...тэй байна. Эрдэм- ...дэбжэлтын үндэ- ...циализмые түсэбэй ...ы бүхы талаһаань ... бодото про- ...артиин соносхоһон, социально-эконо- ...хүгжэлтэдэ ушаржа ...алтагүй үйлэ хэрэ- ...ры түргөөр усад- ...лые, энэ хүгжэл- ...урдадхахые шии- ...һан тухайдаа үнэн ...дүүлһэн КПСС-эй ...дын эстафетые тэ- ...абаба. Түсэбтэ ар- ...ти табан жэлэй ...хабарай үдэр бүхэн ... шиидхэбэринүүдые ... хубитаяа оруулна. ...гэһэн удхатайб гэ- ...лизмын хараа бай- ...жүүлхэ, эб най- ...ахаха, бидэнэй хүн ...абайдалые һайжа- ...н удхатай.

...оной урда партиин ...рилгонуудай хүшэр ... ехэ байха бүринь ...зорилгонуудаа бэе- ...арад түмэнэй зо- ...улхы ажал ябуул- ...лизмын удха, тэ- ...жүүлгын, али бү- ... нарижуулан һай- ... үндэһэн эрхэ нү- ...оруулэгдэнхэй. Со- ...жүүлгын бүхы дүй ... батадхагдаһан ...дэ үгэнүүд хадаа ... хабарай гол түхэл ... шанарай нэгэниинь

... ажалай үдэрнүүд- ... майн нэгэнэй эртэ ... нойрһоо һэрижэ, ... хубсаһые һайндэ- ... һайхан хубсаһаар ...Останкинын телебаш- ... намилзуулан хиид- ... улаан туг бүхы ...Майн нэгэнэй һүл- ... болоһон байгаа. ... станциин экипаж ... амгалан байдалай ...дын һайндэрөөр ... дэлхэйн бүхы хүн ...аршалба.

...Нэгэнэй һайндэрэй ... ороной үргэн дэ- ...хисхэр дээгүүр — ... Москва хүрэтэр ...ань. 9 часай тур- [illegible]

элеэр харагдана. Научна коммунизмын суртал һургаалда совет арадай үнэн сэхэ байһые баталһан уряа лозунг хүнүүдэй анхарал татана: «КПСС-эй XXVII съездын ленинскэ харгы замаар — урагшаа, коммунис байгуулалтын ба эб найрамдалай замаар!», «Эрдэм-техникын дэбжэлтэ — үе сагай эрилтэ!», «Социальна хангалгые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ», «Эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдалые бэхижүүлхын түлөө». «Замбуулинай дайдада буу зэбсэг гаргуулхагүйбди!», «Эб найрамдал» гэһэн үгэ элдэб хэлэн дээрэ бэшэгдэнхэй.

Коммунис партиин болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдые москвагайхид, ниислэл хотын айлшад халуун альга ташалгаар амаршалба.

Мавзолейн Түбэй трибуна дээрэ нүхэд **М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рыжков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, С. Л. Соколов, Н. В. Талызин, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, М. В. Зимянин, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский, А. Н. Яковлев**, КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссиин Түрүүлэгшэ **И. В. Капитонов** гараба. Эндэ Совет сэрэгэй элитэ начальнигууд байлсана.

Парти ба ажалай ветерануud, Октябриин революцида, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадагшад, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон новаторнууд, элитэ мэдээжэ эрдэмтэд, соёлой ажал ябуулагшад, СССР-эй летчик-космонавтнууд, партийна, совет болон ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд трибунануудта гараба. Гадаадын гүрэнүүдэй олон тоото айлшад, СССР-тэ байдаг гадаадын гүрэнүүдэй дипломатическа түлөөлэлгын эмхинүүдые толгойлогшод эндэ байлсаа.

Һайндэрые хүлеэлгын һүүлшын минутанууд ехэл удаанаар үнгэрһэн юм шэнгеэр үзэгдэнэ. Тиигэһээр байтаа Кремлиин курантнууд арба дахин сохибо. Фанфарнууд соностоно, Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ һайндэрэй үреэлэй үгэнүүд холо саагуур эбхэрнэ.

Гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн машинанууд талмай дээгүүр дабшана. Коммунистнуудай съездын трибуна дээрэһээ бүхы совет арадта хандаһан үгэ, партиин Программа үргэн ниитэ ажалшадай шэн габьяата ажалаар бэелүүлэгдэхэ аргатай байна. Үгөө ажал хэрэгээрээ батадхан бэелүүлхэ гээшэ бүхы москвагайхидай хамтын хүсэлэл оролдолгонуудай уг зорилго болоно. Эгээл тиимэһээ ниислэл хотын — ажалай, эрдэм ухаанай хотын [illegible]

гай лауреат, Моссоведэй депутат болоно. Академик Ю. Гуляев электронико болон мэдээсэлнүүдые шэнжэлэлгын түхеэрэлгэнүүдэй талаар элитэ мэргэжэлтэ, СССР-эй Гүрэнэй шангай хоёр дахин лауреат, Европын Физическэ бүлгэмэй шангай лауреат юм. Юлия Черновагай намтар мүнөөдөө тиимэшье баян бэшэ: тэрэ МГУ-гай 5-дахи курсын студентка юм. Зүгөөр гол шухала юумэниинь юуб гэхэдэ, тэрэ мүнөөшье ажал хэрэгтээ һэшхэлээрээ хандажа, эрхимээр һурадаг, Ленинскэ стипендиатка юм.

«Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!» — гэһэн уряада олон мянган хүдэлмэришэд «Ура!» хашхараагаар харюусана. Пионернүүд Мавзолейн трибунада гүйлдэжэ гараба. Тэдэнэр баглаа сэсэгүүдые, улаан бантнуудые Коммунис партиин, Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ барюулһан байгаа.

Улаан талмай һайндэрэй эздые — ниислэл хотын олон мянган хүнһөө бүридэдэг ажалшадай түлөөлэгшэдые угтан абаба. Шэнэ табан жэлэй түсэбүүдые бэелүүлжэ байһан тухай, түрүүшын амжалтанууд тухай Москва хөөрэнэ. Хэдэн тоо, баримтануудые харуулая. Дүрбэн һарын туршада Москвагай ажалшадай үйлэдбэрилһэн промышленна продукциин хэмжээн түсэбэй ёһоор 3 процентын орондо 5,4 процентээр дээшэлһэн байгаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар эдэ бүхы Ургалта түйлагдаба.

Гэбэшье бүхы юумэн жэгдэ һайн бэшэ. Съездын трибуна дээрэһээ соностоһон залан сэхэ бүтэмжэтэй шүүмжэлэлдэ Москвагай партийна организацинууд эдэбхитэйгээр харюусажа, бүхы нөөсэнүүдэе — экономическа, ажалай ба үзэл сурталай — үргэнөөр хэрэглэхэ гэһэн тодорхой стратеги зохёоһон байгаа.

Мүнөөдэр жагсаалда түрүү хүдэлмэришэдэй дүрэ зурагуудые олоор барижа ябана. Тэд энээндэ ямар гайхалтай юумэн байгаа юм? Оромнай ажалай баатарнуудые мэдэхэ ёһотой. Тэдэнэй түд бүхэниинь үнэн шударгы ажалаараа шалгаранхай. Энэнь ехэ удха шанартай. Олон зуун, мянган, миллион хүнүүдэй ажал хэрэг хамтаран ниилэжэ, социалис обществын дабшуулхы гол хүсэн, амжалтануудай эшэ үндэһэн болоно.

«Социалис гүрэнүүдэй хани харилсаата нэгэдэл бэхижэг лэ!» — гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Уряануудай дүлэтэ үгэнүүд холо саагуур соностоно. Энэнь «Красный пролетарий» заводой станок бүтээгшэдтэ сэхэ хабаатай.

Энэ түсэбтэ табан жэл тэдэнэртэ онсо өөрсэ юм. Тэрэнэй түрүүшын үдэрһөө, түрүүшын халаанһаа эхилжэ, заводой конвейернүүд Болгариин Ста- [illegible]

Москва-Сортировочная депогой жагсаал интернациональна хани барисаанай үшөө нэгэ темые элирхэйлэн харуулна. Депо болон хүдэлөөн — эдэмнай хоорондоо таһаршагүй холбоотой ойлгомжо болоно. Холын аянда гараһан локомотивууд замаа эндэһээ эхилдэг юм. Алдар суута коллективэй тугые барижа, Улаан талмай дээрэ гараха нэрэ хүндэ мастер Н. Логуновто олгогдоһон байгаа. Тэрэ арбан зургаатайдаа энэ коллективтэ хүдэлхэеэ ороо һэн. Түрүүшын субботнигто хабаадагшадтай, агуу ехэ үүсхэлэй эхи табигшадтай, коммунис ажалай түрүүшынударнигуудтай хамта ажаллаха зол хуби тэрээндэ тудаһан байгаа. Гадна тэрэ үнэн шударгы ажалаараа тэдэнэй түрүү зэргэдэ жагсаха эрхэдэ хүртэнхэй. Тэрэ 30 гаран жэл соо деподо хүдэлнэ.

ГДР-эй хүндэтэ түмэр замшанай тэмдэг — Ажалай Алдар Солын III шатын орден мастерай энгэртэ яларна. Москвагай депогой анда Бранденбургын түмэр замай механикын заводто хүдэлхэдөө, тэрэ энэ шагналда хүртэһэн байгаа. Нэгэ нэгэндээ айлшалан морилходоо, түмэр замшад хүдэлмэриингөө хубсаһа абадаг байна.

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ автозаводой ажалшад жагсаалшадай дунда дабшана. Хоёр һарын урда тээ — КПСС-эй XXVII съездэ зорюулагдаһан субботнигто АЗЛК-гай коллективэй съездэ бэлдэһэн бэлэг — шэнэ түхэлэй түрүүшын машинанууд гаргагдаа һэн. Тэдэнэй гаргагдажа эхилһэн ушар заводой түүхэдэ шэнэ хуудаһа нээһэн байгаа. 30 мянган хүнһөө бүридэдэг автомобиль бүтээгшэдэй коллективые түлөөлхэ эрхэ Александр Морозовой бригадада олгогдоо.

— Манай шэнэ «Москвич» хадаа бүхы предприятиие хубилгалгаһаа, технологиинь шэнэдхэлгэһээ эхитэй байна, — гэжэ бригадир хөөрэнэ. — Эдэ бүгэдэ ажал хэрэгтээ хүнүүдэй хандасые тад хубилгаа. Манай «Москвичай» шанарта гомдолые шагнахада, бидэнэртэ — хүдэлмэришэдтэ — ехэл аягүй байдаг. Эгээл тиимэһээ бүтээн гаргаһан продукциингаа шанарые улам һайжаруулха ёһотойбди. Хүдэлмэриин газар бүхэн габшагай ажалай гуламта болохо ёһотой. Ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр, анхарал оролдосотойгоор хандаха гээшэ хүдэлмэриин шэнэ гурим болоно.

Бидэнэй хэн нэгэнэй хүдэлмэришэдэй жагсаалда ябагшадтай уулзахадаа, хабарай һайхан саг, улерил тухай бэшэ, харин оронойнгоо ажал хэрэгүүд тухай хөөрэлдөө дэлгэһэн ушарнай тэдэниие гайхуулнагүй. КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй һүүлээр ажалша коллективүүдтэ болоһон [illegible]

— Москвагай «Большевик» фабрикын коллектив залуушуулай, эбтэй эетэй, эршэ хүсэн түгэлдэр коллектив юм, — гэжэ фабрикын хүдэлмэрилэг-

шэ, КПСС-эй XXVII съездын делегат Л. Королькова хөөрэнэ. — Залуу хүдэлмэришэдэй предприятиин ээд байһанаа гүнзэгы сэдьхэлһээ ойлгодог, мэдэрдэг байһыень би — залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ — энэ хабар бүришье ехээр ойлгобоб. Тэдэнэр хамтын хэрэгэй амжалтада хубитаяа оруулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ.

Улаан талмай элдэб үнгын сэсэгүүдээр һалбаран бадарба. СССР-эй Агропромой жагсаал эндэ түрүүшынхеэ дабшана. Сэсэглэн һалбаржа байһан үлирэй набша намаа — ерээдүйн ургасын һүлдэ — тэдэнэй жагсаалые шэмэглэнэ. Энэ жэлэй май газар тарялангай ажалшадта, болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ онсо харюусалгатай үе болоно. Хабарай һайхан сагай үдэр бүхэниие габшагай ажалаараа тэмдэглэжэ, шэнэ ургасын һайн үндэһэ һуури табихын түлөө тэдэнэр ехэ оролдолго гаргана. Мүнөө энэнь ороной аграрна цехэй гол зорилго мүн.

Хара металлургиин Түбэй эрдэм-шэнжэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэд талмай дээрэ гаража ерэбэ. Тэдэнэй гартаа бариһан улаан сэсэгүүд шэрээгдэжэ байһан буладай сэсэржэ байхые һануулхадал гэнэ. Энэ научна коллективтэ дэлхэй дээрэ түрүүлэн тусхай технологи — буладые таһалгаряагүйгөөр хайлуулан шудхалгын технологи мүндэлөө һэн. «Металл» гэһэн үгэ грек «металан» гэһэн үгэһөө гараһаншье байхадаа болохо. Энэнь «бэдэрэлгэ» гэһэн удхатай бшуу. Металл болон бэдэрэлгэ — эдэ ойлгомжонууд институдай шэнжэлэгшэдэй хүдэлмэридэ нягтаар холбогдонхой.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада эрдэмэй 500 шахуу зохёохы нээлтэнүүд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байна. Тэдэнэй дунда электротехникэдэ хэрэглэгдэхэ тусхай булад, автомобилиин кузов бүтээхэ хабтагар түмэр, ехэ хэмжээнэй соргонууд бии юм. Харин гүрэнүүдтэ 21 лицензи худалдагдаа.

Эрдэм ухаанай урда ехэ зорилгонууд табигданхай. Бүхы дэлхэйн удха шанартай нээлтэнүүдыешье, арадай ажахын гол шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ бодото туһаламжашье тэдэнһээ хүлеэгдэнэ гээшэ. Энээнэй тула эрдэм-шэнжэлгын бүхы һалбаринуудта шэнээр хүдэлхэ, тэрэнэй үрэ дүнгүүдые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ эрид эрьелтэ хэхэ хэрэгтэй болоно. Мүнөө үедэ эрдэмтэдэй урда ехэ үүсхэл болон зохёохы эдэбхи гаргаха, өөһэдтөө эрилтэтэй байха, эрдэм ухаанай түйлалтануудай хэм хэмжээнэй, мүнөөнэй технологиин түлөө харюусалгаяа дээшэлүүлхэ эрилтэ табигдана.

Улаан талмай урин хабарай хүхюун дорюун шууяагаар [illegible]

тэ зайлашагүй, эгээл эдэбхитэй хабаадалсагша хододоо байдаг. Һайндэрэй урда тээ Ленинскэ шангай лауреат тэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн композитор Андрей Эшпайда үгэ үгтэнэ. Тэрэ «Ленин с нами» гэжэ кантатын, «Кремлевские куранты» гэжэ увертюрын, Бага Бронно үйлсын Сережко тухай дуунай автор юм. Тэрэ иигэжэ мэдүүлбэ:

— Сэдьхэл бодолой айхабтар ехээр хүдэлжэ байһан үдэр — мүнөөдэр юун тухай хэлэхэ хүсэлтэйбши гэхэдэ, манай ниитэ хүсэл — амгалан тайбанаар ажаһууха тухай хэлэхэ байнаб. Искусство хүндэ айхабтар ехэ нүлөө үзүүлдэг гээшэ. Энээнһээ гадна, искусство хадаа обществын гол эрхые — хүнэй аша туһада байха ба амгалан тайбанаар ажаһууха обществын эрхые аршалан хамгаалжа шадаха байна.

Ядерна һандарал хосоролые зайсуулан саража болохо гэжэ арад зониие М. С. Горбачевой Берлиндэ хэлэһэн үгэ найдуулна. Үнэн сэхэ эдэ үгэнүүдэй гол удхань этигэл найдабариин дохёо шэнгеэр зэдэлээ: манай газарһаа хэзээдэшье дайн эхилхэгүй, хэзээдэшье!

«Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудта аха дүүгэй амар мэндэ! Эб найрамдалай ба социализмын түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай коммунистнуудай ангиин һаналаа нэгэдэлгэ ба харилсаа холбоон бэхижэг лэ!» — гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Уряа талмай дээгүүр соностожо, эбтэй эетэйгээр «Ура!» хашхараантай нэгэдэнэ, харин Москвагай айлшад улаан тугхануудаараа һайндэрые амаршална. Майн 1-нэй һайндэрые тэмдэглэхэеэ совет ниислэл хотодо зуу гаран оронуудай профсоюзуудай хүдэлөөнэй делегацинууд, Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин, уласхоорондын бусад эмхинүүдэй түлөөлэгшэд ерэһэн байна. Москвада боложо байгаа һүр жабхаланта пролетарска һайндэрые һайхашаан харахадаа, тэдэ заатагүй энэ үедэ гэртэнь юун боложо байнаб гэжэ һанаандаа оруулна ёһотой. Эхэ оронойнь дууе тэдэндэ хүргэхэ талаар ТАСС-ай телетайпнууд болон дисплейнүүд туһална. Һаяхан абтаһан мэдээсэлнүүдэй нэгэ заримаһиинь иимэ байна.

БЕРЛИН. Майн 1-нэй 100 жэлэй ойн урда тээ немец пролетариадай вождь, фашизмтай тэмсэгшэ Эрнст Тельманэй түрэһөөр 100 жэлэй ой тэмдэглэгдэһэн байна.

— Майн һайндэрэй үедэ Гамбург шадар Тельманэй хэлэһэн үгэ илангаа зүрхэ сэдьхэлымни хүдэлгэһэн юм, — гээд немец хүдэлмэришэдэй вождиие дүтэ мэдэхэ, ветеран Александр Кеппен дурсана. — Дүлэтэ коммунист-интернационалистын уряалһан бүхы юу- [illegible]

ганууд хоёр гүрэнүүд болон арадуудай хоорондохи таһаршагүй холбоое бэхижүүлгэдэ мартагдашагүй үе шата болоо.

КАБУЛ. Кабулай түбэй талмай дээрэ дахинаа һайндэр эхилбэ. Хэдэн үдэрэй саада тээ Афганистанай арад Апрелиин революциин 8-дахи жэлэй ойе тэмдэглээ бэлэй.

— Манай ороной хүдэлмэришэн анги залуу юм, тэрэмнай ойролцоол 20 наһатай, — гэжэ Афганистанай профсоюзуудай Центральна Соведэй түрүүлэгшэ А. Пурдели хэлэнэ. — Бидэндэ эсэргүүгээр империализмын соносхогдоогүй дайгаар ороһон, эгээл бэрхэшээл түбэгтэй үедэ бидэ олон оронуудай ажалшадай бата дэмжэлгые бэе дээрээ үзэһэн, тиигэжэ уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын хүсэ шадалда этигэһэн байнабди.

МАНАГУА. «Трабахо Волунтарио» («һайн дуранай ажал») — эдэ үгэнүүд Майн 1-нэй урдашье, энэ баярта үдэршье Никарагуада зэдэлнэ. Хэдэн арбаад мянган хүдэлмэришэд болон таряашад субботнигто хүдэлжэ, харин эндэ олоһон мүнгэеэ Сандинис революциие аршалан хамгаалгын жасада оруулаа. Тэдэ өөһэдынгөө һайн дуранай ажалые Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэртэ зорюулһан байна. Манагуагай олон предприятинуудта үйлэдбэриин даабаринууд үлүүлэн дүүргэгдээ, — гэжэ Ажалшадай Сандинис профцентрэй генеральна секретарь Лусио Хименес мэдээсэбэ. — Бүдэй фабриканууд, түмэр болбосоруулдаг мастерскойнууд, эдеэ хоолой заводууд США-гай зүгһөө жэлэй саада тээ Никарагуатай худалдаа наймаа ябуулхаяа болиһоной хойшолонгуудые мүнөө болотороо үзэжэ байнхай. Тиигэбэшье иимэ орёо бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда хүдэлмэришэн анги доторой нөөсэнүүдые бэдэрнэ, түүхэй эд болон электрын элшэ хүсэ алмалгада наринаар хандана. Хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд болон таряашад эдэл үдэрнүүдтэ арадай милициин отрядуудай зэргэдэ жагсаба.

ПАРИЖ. Францида үнгэргэгдэһэн түрүүшын маевконуудай болон түрүүшын «улаан» муниципалитедэй үлгы болоһон Монлюсон хото хүн зоной үгы болоһон заводой корпусуудаар, эгээл ехэ хэмжээнэй хүдэлмэригүйдэлгээр Майн һайндэрые угтаба. Монлюсон мүнөөдэршье «улаан» хото байһан зандаа. Ажалшадай эрид тэмсэлэй, коммунист-мэрэй дэмжэлгын ашаар энэ городтохи томо предприяти болохо «Данлоп» гэжэ шинын заводые хааха гэһэн шиидхэбэри болюулагдажа шадагдаа. Энэ предприятиин хэбшэн Ален Клаво мүнөөдэр хүдэлмэришэдэй һаналаа нэгэдэлгын хүсые илангаяа ехээр мэдэрээ. Тэрэнэй нэрэ Францида ажалшадай эр- [illegible] Тингэбэшье 100

жэлэй саада тээхидэл адли, буржуазна хуули ёһо хүдэлмэришэ хүнэй хуулита эрхэнүүдые хамгаалхаа яаранагүй.

Харин Майн Нэгэнэй Эхэ оронһоо иимэ мэдээсэл абтаба:

ЧИКАГО. Имагтал энэ хото мүнөөдэр ажалша Америкын олониитын жагсаалай түб болонхой. Чикагода болоһон гашуудал хойшолонтой үйлэ хэрэгэй 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ комитедтэ профсоюзуудай, соёлой залуушуулай болон ниитын 50 гаран эмхи ороһон байна. Энэ газартань шуһата хюдалгаһаа хохидогшодто хүшөө нээгдэхэ юм. Өөһэдынгөө аша туһануудай түлөө тэмсэлдэ США-гай ажалшад зэргэнүүдээ нэгэдүүлнэ. Ядерна дайе болюулхаһаа, хүн зониие олоор хюдаха хэрэгсэлнүүдые дэлхэй дээрэ ажамидаралые абархын тула хорооховоо, харин тэрэнэй һүүлээр гүйсэд үгы хэлгэһээ шухала зорилго Америкын хүдэлмэришэн ангида байхагүй гэжэ Америкын мэдээжэ түүхэшэн, һаяхан хэблэлһээ гараһан «Майн Нэгэн. Ажалшадай уласхоорондын һайндэрэй хуряангы түүхэ» гэжэ номой автор Ф. Фоунер ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ. — Эб найрамдалай түлөө Рейганэй захиргаанай милитарис политикада эсэргүү тэмсэл — Америкын бусад хотонуудта болоһон олониитын заншалта митингнүүдэй гол темэ болоо «Ливиин городуудые американ авиациин бомбодолгые эрид буруушаанабди!», «Никарагуада эсэргүү США-гай ээрэхэй түримхэй ябуулгануудые болюулагты!», «Ядерна туршалгануудые огтолон болюулагты!» — эдэл даа жагсаалнуудай уряа лозунгнууд.

…Пролетариадай һаналаа нэгэдэлгын үзэл бодолые бүхы түби дэлхэйгээр дэлгэрүүлһэн термоядерна һандарал хосоролые болюулха гэжэ эрид шиидэнги байһыень харуулһан хүдэлмэришэдэй колоннонуудай бата алхамые мүнөөдэршье Улаан талмай дуулана. «Амгалаң тайбан байдал хүсэгшэ үхибүүд» гэжэ США-гай ниитын эмхиин уряалаар тиишэ ошоһон Москвагай һурагша Катя Лычевагай холын Америкэ абажа ошоһон саарһан гулабхаануудай сагаан далинууд дээрэнь «Хүндэтэ нүхэр, амгалан тайбанаар ажаһуудаг байял!» гэжэ бэшээтэй байһан юм. Катиин үзэһэн түрүүшын хотын Чикаго болоһониинь онсо удхатай.

Тэрэ үдэрнүүдтэ Катиие газетэнүүд эб найрамдалай бишыхан элшэн сайд гээд нэрлэһэн байха. Харин мүнөө тэрэмнай, эхэ, эсэгэтээ Улаан талмай дээрэ айлшадай дунда байна. Тэрэнэй энеэбхилэл — Соведүүдэй ороной пионернүүдэй, Катиин үетэнэй колонно нуудта ябагшадай мүнөөдэрэй һайндэрэй баяр баясхалангай баахан дуһалынь мүн болоно. Тэдэнэй хүн бүхэниинь ерээдүйн үүлэгүй тэнгэриин түлөө тэмсэлэй эстафетые аха үеынхидэй гарһаа дамжуулан абахаар бэлэн юм.

— Майн Нэгэн шэнги, иимэ гоё һайхан, сэдьхэл хүдэлгэмэ һайндэрэй үедэ иигэжэ найдаха хүсэл түрэнэ: манай газар дээрэ хэзээдэшье дайн хүрэжэ ерэхэгүй, — гэжэ Катя хөөрэнэ.

Мүнөө хабартаа совет бүхы ороной эхилжэ байгаа амгалан, тайбан, зохёохы ажалай һүр хүсэн ба гоё һайханиинь, хурдадхалгын асари ехэ хүсэниинь москвагайхидай һайндэрэй жагсаалай үедэ харагдаа. Спортсменүүд болон уран һайханай бүлгэмүүдтэ хабаадагшадай гоё һайхан наадан Майн Нэгэнэй түгэсхэхы толотомо шата боложо үгөө.

Ажал болон зохёохы ябуулга — һайндэр ба дуу хүгжэмдэл адли — таһаршагүй. Хүбүүд, басагад хэтэ мүнхын залуугай аали эндэ асараа, Улаан талмай дээрэ Москвагай вальсаар түгэсэһэн гоё һайхан зугаа наада тэдэ бэлэглээ.

Уянгата хүгжэмые марш һэлгэнэ. Саг зуура талмай дээрэ хүдэлөөн боложо, асари ехэ хуудаһан дээрэ бэшэгдэһэндэл адли, «КПСС» болон «XXVII» гэһэн үгэнүүд бии болоно.

Хэдэ мянган хүнүүд «Ура!», «Ленинскэ партида — алдар соло!», «Совет арадта — алдар соло!» гээд хашхаралдана.

КПСС-эй Программын найруулһан замаар, эб найрамдалай ба дэбжэлтэ хүгжэлтын замаар түйлагдаха манай амжалтануудай эшэ нүхэсэл гэхэдэ, имагтал парти болон арадай бата нэгэдэл, зоримгой түсэбүүд болон шэн зоригто ажалай нэгэдэлгэ мүн болоно.

ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд: Т. Аккуратова, Л. Ермакова, А. Беликов, Д. Дибров, Н. Железнов, Л. Черненко Улаан талмай дээрэһээ репортаж хэбэ.

Майн Нэгэн. Улаан-Үдэ. Соведүүдэй талмай.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: съездын хараа шэглэлээр

ХАРЮУСАЛГА, НҮЛӨӨЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

«Мүнөөнэй шата хадаа общественна шанарайнь талаһаа шэнэдхэлгын шата болоно. Партиһаа болон тэрэнэй организаци бүхэнһөө шэнэ хүсэ гаргахэ, өөрынгөө ажал ябуулга сэгнэхэдээ залан шууд байха, хэрэг бүтээмжэтэй, бэээ үгэнги, шударгы байха, партийна бүхы хүдэлмэриин шэнэдхэн хубилгаха эрилтэнүүдые табина»,— гээд КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо хэлэгдэнэ. Манай Улаан-Үдэ хотын олонхи партийна организацинууд эдэл эрилтэнүүдэй ёһоор хүдэлмэриеэ ябуулхые оролдоно. Авиационно, локомотив-вагон заһабарилгын заводуудай, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй, нарин сэмбын комбинадай, локомотивна депогой партийна организацинууд хүдэлмэриеэ эрид эдэбхижүүлжэ, ажалшадые хүмүүжүүлгын, үйлэдбэриин гол шухала асуудалнуудые харюусалга ехэтэйгээр, һайнаар шиидхэдэг болоо.

Ушар иимэһээ эдэ коллективүүдтэ түсэбтэ даабаринуудай, абтаһан социалис уялгануудай амжалтатайгаар бэелүүлэгдэдэг болоһониинь гайхалгүй. Эндэ байгуулагдаһан үйлэдбэриин хүсэ шадал болон нөөсэ арга боломжонуудые дүүрэнээр хэрэглэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Жэшээлхэдэ, прибор бүтээлгын нэгэдэл һүүлэй жэлнүүдтэ нэгэ жэгдэ, һайнаар хүдэлдэг болоо. Энээндэ нэгэдэлэй партийна организациин үзүүлһэн нүлөөн ехэ. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон бүхы ажалшадые эсэсэй һайн үрэ дүнгүүдые түйлаха хэрэгтэ партком элсүүлжэ шадаа. Партийна суглаанууд болон парткомой заседанинуудай протоколнуудые шэнжэлжэ үзэхэдэ, үйлэдбэриие эршэмтэйгээр хүгжөөхэ, продукциин шанар һайжаруулха, эрдэм-техникын дэбжэлтые бүри үргэнөөр хэрэглэхэ гэхэ мэтын мүнөөдэрэй гол шухала асуудалнууд партком болон партийна эхин организацинуудай анхарал доро байна. Тэдэнэй эмхидхэлэй-политическэ хүдэлмэри залан шууд, һайнаар ябуулһанай ашаар үйлэдбэриин хэмжээн 25,3, ажалай бүтээсэ —21,6 процентээр дээшэлээ, арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргалга 2 дахин нэмээ.

Түрүү технологи, эрдэм-техникын дэбжэлтын түйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэдэг болоһоной ашаар хүндэ, гарай ажал 84,4 процентээр доошолоо. Иимэ һайн дүнгүүд яажа түйлагдааб гэхэдэ, кадрнуудые шэлэн абаха, зүбөөр хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэг һайнаар табигданхай. Ахамад мэргэжэлтэдэй, цехүүд болон бусад албануудай начальнигуудай, мастернуудай тушаалда партком болон партийна организацинуудай зүбшөөлөөр лэ кадрнууд дэбжүүлэгдэдэг байгаа. Мүн партком хүтэлбэрилхы тушаалтадтай ехэ хүдэлмэри ябуулна. Тэдэнэй һуралсал эмхидхэнэ, хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлэгдэхэ хүнүүдые эртээнһээ элирүүлнэ, һургана, ажалтайнь танилсуулна. Энэ талаар нарин сэмбын комбинадай партком баһал эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулдаг.

Түсэб болон социалис уялгануудай дүүргэлтэдэ үйлэдбэриин доодо шатын коллективүүд — бригаданууд шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ. Жэшээнь, оёдолой «Туяана» нэгэдэлдэ бүхы хүдэлмэришэдэй 74 процентнь бригадануудта ажаллана. Эндэхи бригада бүхэн түсэбөө заатагүй бэелүүлдэг юм. Энээндэнь социалис мүрысөөн ехэтэ нүлөөлнэ. Нэгэдэлэй партбюро мүрысөөнэй гурим һайжаруулхые сагүргэлжэ оролдожо байдаг. Бүхы мүрысэгшэд эндэ хүдэлжэ эхилһэн болзороороо, дүй дүршэлөөрөө дүрбэн бүлэг болгогдонхой. Иигэжэ оёдолшод нэгэ адли эрхэ байдалда мүрысэнэ бшуу.

Иимэрхүү жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа, олон. Эдэ бүгэдэ КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ байһаниие гэршэлнэ. Партийна нүлөө хаа хаанагүй шангадхаха талаар хүдэлмэри улам эдэбхижэнэ. Хотымнай партийна организацинуудта боложо байһан хубилалтануудые байгша оной түрүүшын кварталай ажалай дүн харуулна. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 10,2 процентээр, ажалай бүтээсэ 12 процентээр дээшэлээ. Энэмнай түсэбөөр хараалагдаһанһаа дээгүүр болоно.

КПСС-эй XXVII съездын эрилтэнүүдэй ёһоор городой партийна организацинуудай, тэдэнэй секретарьнарай ажал ябуулгые шэнжэлэн харахада, тэдэнэй зариман хүдэлмэриеэ ехэ удаанаар хубилгана, үшөөл хуушанайхяараа хүдэлһэн зандаа. Хэрэг бодото дээрэнь бүтээхын орондо хооһон үгэ дэлгээд, худал хуурмаг мэдээсэл үгөөд ябаашад бии. Үнгэрһэн гурбан һарын дүнгөөр 4 предприяти түсэбөө дүүргээгүй. «Электромашина» завод, трикотаж гадар хубсаһанай фабрика болон бусад тэдэнэй тоодо ороно. Тиихэдэ 10 коллектив хэлсээнэйнгээ уялга дүүргэжэ шадаагүй. Гээгдэлдэ орогшод заримдаа элдэб шалтагаан бэдэрнэ. Теэд бүхы шалтагааниинь эндэ хүдэлдэг хүнүүдһээ, хүтэлбэрилэгшэдһээ сэхэ дулдыдана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. «Электромашина» завод, трикотаж гадар хубсаһанай фабрика хоёр главкануудтаяа хэлсэжэ, материально-техническэ хангалгатай тэнсүүрилэгдэһэн эли тодо түсэб табижа шаданагүй.

Ажахын байгуулалтые хүтэлбэрилхэ талаар асуудалнуудые һайнаар, хэрэг бүтээмжэтэйгээр шиидхэдэг партийна организацинууд олон. ЛВРЗ-гэй партком болон дирекци үйлэдбэриие нэгэ жэгдээр хүдэлгэдэг болгохо асуудал нэтэрүүгээр шиидхэхые оролдоһон байна. Партийна эхин организацинуудай үүргэ, бүхы шатын хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд абтажа, нарин хиналта доро абтаһан байгаа. Эдэ бүгэдын ашаар завод байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэб амжалтатайгаар бэелүүлээ. Гэхэтэй хамта, коллектив сооХи байдал, нөөсэ арга боломжонуудые һайн мэдэхэгүй, парткомой талаһаа буруу сэгнэлтэ үгэхэ ябадал муу нүлөө үзүүлдэг зандаа байна.

Барилгын организацинуудай хүдэлмэри тобшоор абажа харая. Һүүлэй үедэ барилгын олон коллективүүд хүдэлмэриеэ һайжаруулаа. 1985 ондо гэр барилгын комбинадай коллектив түсэбөө түрүүшынхиеэ дүүргээ. Эндэ партийна комитедэй оруулһан хубита ехэ. Кадрнуудые шэлэхэ, зүбөөр хубаарилан табиха хэрэгтэ партком ехэ анхарал хандуулна. Ахамад барилгашанаар коммунист Н. А. Карпов, гол цехэй начальнигаар КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Ч. Д. Цыренов гэгшэд дэбжүүлэгдээ. Даалгагдаһан хэрэгэй түлөө хүтэлбэрилэгшэдһөө шангаар асуудаг, шанга эрилтэ табидаг болоо.

Гэбэшье барилга дээрэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон. Гарай ажал ехэ зандаа, түрүү дүй дүршэл һайнаар нэбтэрүүлэгдэнэгүй, ажалай эрхэ байдал муу. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ барилгашаднай 988 миллион түхэриг капитальна һомололго ашаглаха ёһотой. Энэмнай урда табан жэлэйхиһээ 2 дахин ехэ болоно. Тиихэдээ эхилэгдээд байһан объектнүүдэй барилгые дүүргэхэ талаар эрид хэмжээнүүд абтаха болоно. Энэ асуудалаар партийна организацинууд хүдэлмэри ябуулжа эхилээ.

«Шадамар бэрхэ, залан сэхэ байха, хэлэһэн үгээ хэрэгээрээ батадхаха, эгээл ашаг үрэтэй онол арганууд болон хэрэгсэлнүүдые шэлэхэ, хүнүүдэй һанамжануудые наринаар хараада абаха, ниитын бүхы хүсэнүүдэй ябуулгануудые шадамараар таарулха гээшэ мүнөөл хэрэгтэй хүдэлмэриин онол арга болоно» — гээд, нүхэр М. С. Горбачев съездын түгэсхэлдэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ һэн. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула партийна организацинууд ёһотойл политическэ хүтэлбэрилхы орган болохо ёһотой. Эндэ партийна эхин, цеховэ организацинуудай, партийна бүлэгүүдэй нүлөөн тон ехэ. Партиин райкомууд, парткомууд, партбюронууд эдэнэй ажал ябуулга һайжаруулха талаар хүдэлмэри сагүргэлжэ ябуулжа байдаг.

ЛВРЗ-гэй локомотиво-колесно цехэй партийна организаци ехэ хүндэтэй. Тэрэниие эдэбхитэй коммунист Ф. П. Баханов толгойлдог юм. Эндэ хүдэлэгшэдэй 23 процентнь коммунистнууд. Цехэй бүхы ажал хэрэгүүдтэ хабаатай нэгэшье асуудал партбюрогой хабаадалгагүйгөөр шиидхэгдэдэггүй. Коммунистнууд лэ эдэбхи үүсхэл бадараажа, габшагай һайнаар ажалладаг, жэшээ харуулдаг байна. Тэдэнэр үгэһэн үгэ, абаһан шиидхэбэриеэ заатагүй дүүргэхые оролдодог. Съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ илажа, «КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө. Мүнөө партбюрогой секретарь Ф. П. Бахановай бригадын үүсхэлээр цехэй бүхы бригаданууд бүтээһэн продукцияа түрүүшын эрилтээр тушааха, городһоо гаргаа һаа, тэрэнээ бригадынгаа хүсөөр заһабарилха гэһэн уряа доро ажаллажа байна.

Иигэжэ хүдэлмэриин шэнэ онол аргануудые ходол бэдэржэ, ажалдаа үндэр үрэ дүнгүүдые түйлахын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдожо байдаг, дутуу дундануудтай эбсэдэггүй партийна организацинууд олон. Нэрлэбэл, авиазаводой А. М. Аюшеевай, худалдаа наймаанай байшангай Е. Р. Павлсвагай толгойлдог цеховэ парторганизацинууд, «Бурятшвейбыт» нэгэдэлэй 14 дэхи ательейн Л. А. Хорват гэгшын, «Жилгражданстрой» трестын 7-дохи СМУ-гай В. К. Рубцовой болон бусадай толгойлдог партийна бүлэгүүд болоно.

Гэбэшье зарим партийна организацинууд съездын эрилтэнүүдые хүтэлбэри болгожо шадаагүй байһаар. «Бурятфермаш» нэгэдэлэй партком партийна доодо шатын организацинуудта анхарал багаар хандуулна. Зарим парторганизацинуудта суглаануудшье болзор соогоо үнгэргэгдэнэгүй. Коллективэй хүдэлмэридэ коммунистнууд нүлөө багаар үзүүлнэ. «Спецстроймеханизация» трестын партком цеховэ парторганизацинуудые, партийна бүлэгүүдые муугаар хүтэлбэрилнэ. Мүнөө үедэ райкомууд, парткомууд партийна бүлэгүүдые бии болгохо асуудалда ехэ анхарал хандуулха ёһотой. Юуб гэхэдэ, городой промышленностьдо бии байгаа бригаданууудай олонхидонь партийна бүлэгүүд үгы ха юм.

Партиин горком, райкомууд хүтэлбэрилхы кадрнуудтай, иимэ тушаалда дэбжүүлэгдэхэ хүнүүдтэй ябуулха хүдэлмэриеэ гуримшуулхые оролдоно. Хүтэлбэрилэгшэд болон ахамад мэргэжэлтэдтэй тусхай хөөрэлдөөн үнгэргэгдэдэг, тэдэнэр партийна суглаан, бюро болон пленумүүд дээрэ тоосодог байна. Хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлэгдэхэ хүн тухай коллективэй һанамжа заатагүй хараада абтадаг. Һүүлэй үедэ хүтэлбэрилхы ажалда залуу хүнүүд, эхэнэрнүүд олоор дэбжүүлэгдэдэг болоо. Парткомой секретарьнар Д. Н. Могоева, П. А. Соколов, А. Д. Невзгодов, В. А. Гранат болон бусад коллектив соогоо хүндэтэй зон болонхой. Мүн коммунистнууд хүтэлбэрилэгшэд партийна ехэ хүдэлмэри ябуулдаг.

Һүүлэй хоёр жэл соо зарим хүтэлбэрилэгшэдэй партийна харюусалгаяа мартажа, даажа байһан тушаалаа хуули бусаар хэрэглэһэнэйнь түлөө партийна талаар зэмэ тохогдоо. Эдэнэй тоодо индустриально-педагогическа техникумэй директор Циюфа, «Горплодоовощторгын» директор байһан Шухонов, нарин сэмбын комбинадай директорэй орлогшо Кравцов болон бусад ороно. Эдэ жэшээнүүд кадрнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэриимнай үшөөл һула, олон дутуу дундануудтай байһые гэршэлнэ. Эдэниие усадхаха хэмжээнүүдые абаха ёһотойбди.

КПСС-эй XXVII съезд партида шэнэ гэшүүдые шэлэн абаха, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ эрилтэнүүдые табиба. Байгша оной үнгэрһэн 3 һара соо нёдондонойхиһоо орходоо 21 хүнээр олон КПСС-эй гэшүүндэ кандидадууд абтаба. Тэдэнэй олонхинь хүдэлмэришэд. Партида шэнэ гэшүүдые шэлэн абаха, хүмүүжүүлхэ талаар хүдэлмэри шэлэй заводой, «Бурятмебель» нэгэдэлэй, трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын болон бусадшье партийна организацинуудта һайнаар ябуулагдана. Эндэ залуушуулые партида орохоор бэлдэхэ тусхай өөһэдын гуримтай, түсэбэй ёһоор хэгдэнэ. Мүн горком болон райкомуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн залуу коммунистнуудай һургуули ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Гэбэшье городой зарим партийна организацинууд энэ хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулна. Зарим парторганизацинуудта партида шэнэ гэшүүдые абалга үсөөрөө. Илангаяа транспортна, барилгын эмхинүүдтэ коммунистнууд үсөөн. Партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаһан залуушуултай партиин Программа, Устав гүнзэгыгөөр шудалха, тэдээндэ партийна даабари үгэхэ гэхэ мэтын шухала асуудалнууд зарим тээ, хайша хэрэгээр хэгдэнэ. Энэл ушарһаа олон хүнүүд кандидатска стаж гаража шаданагүй. Зарим партийна организацинууд партида абаха хүнүүдые муугаар шэлэнэ, ажал хэрэгүүдыень, абари зангыень һайн мэдээгүй аад, зууршална. Эдэ бүгэдэ партиин гэшүүдые шэлэн абаха, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри үндэһөөрнь хубилгаха эрилтэ табина.

Онсолон хэлэхэдэ, хотын партийна организациин урда КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар айхабтар ехэ зорилгонууд табигданхай. Эдэ зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула партийна организаци, коммунист бүхэнэй бэелүүлхэ үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бадаруулха ёһотойбди.

В. ТИМАШОВ,
партиин Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь, КПСС-эй XXVII съездын делегат.

ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН ҺАЙНДЭР БУРЯАД ОРО

ГУСИНООЗЕРСК

Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын һайндэрэй 100 жэлэй ойн баярые Сэлэнгын районой ажалшад омог баяртайгаар, эршэтэ ажалай амжалтануудаар угтаба. Һүр жабхаланта улаан тугуудые намилзуулһан, дорюун хүгжэм дуунуудые зэдэлүүлһэн, бата алхамтай колоннонууд Гусиноозерск хотын түб — Ленинэй талмай дээгүүр үнгэрнэ.

Майн нэгэнэй һайндэрэй демонстрациие хотын һургуулинуудай, техническэ мэргэжэлэй училищиин һурагшад эхилээ.

Ажахынуудай коллективүүдэй жагсаалые КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илагша Гусиноозерскын ГРЭС-эй коллектив толгойлоо. Энэ коллектив республикын Хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагдаһан юм. Колоннын түрүү зэргэдэ — ажалай солотон — энергоблогой ахалагша машинист В. И. Бусовиков, түлишын — транспортна цехэй моторист Т. А. Рукосуева, металлнуудай лабораториин хүдэлмэрилэгшэ Н. И. Токарь, слесарь Н. Д. Белов, турбинна цехэй машинист С. А. Стремилов гэгшэд ябалсаа.

Оёдолой «Туяана» нэгэдэлэй Гусиноозерскын филиалай коллективэй ажалай алхасань эршэтэй. Товарна продукци худалдаха дүрбэн һарынгаа түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэһээ гадна, энэ коллективэй 76 оёдолшон табан һарын түсэбтэ даабариие Ленинскэ субботнигой үдэр дүүргээ һэн. Майн 1-нэй жагсаалай түрүү зэргэдэ байгша жэлэй 8 һарын түсэб дүүргэһэн Е. А. Пронина, Н. Г. Подгорная, «КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ бригада» гэһэн үндэр нэрэ зэргэтэй мастер А. В. Хилаловагай бригадын гэшүүд жагсаһан байна.

Эрхим ажалай бэлэгүүдээр майн һайндэрые Урда зүгэй электросетьнүүдэй «Востокэнергомонтаж» нэгэдэлэй Гусиноозерско хабсаралгын управлениин, «Бурятсельхозмонтаж» нэгэдэлэй 3-дахи ПМК-гай коллективүүд угтаа. Тэдэнэр байгша жэлэй дүрбэн һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн юм. Урда зүгэй электросетьнүүдэй коллектив республикын Хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагданхай.

Холбоолжоной уурхайн коллективэй колоннын түрүү зэргэнүүдтэ А. Д. Калашниковай хүтэлбэрилдэг 3-дахи участогай, КПСС-эй XXVII съездын делегат А. К. Шевченкын бригадын гэшүүд алхалаа һэн. Уурхайн коллектив байгша жэлэй дүрбэн һарын түсэбтэ даабариие 119 процент дүүргээ юм.

Онсо шухала барилгада хүдэлжэ байһан Гусиноозерско ГРЭС-эй хүдэлмэришэд, Сэлэнгын районой ажалшад эб найрамдалые батадхаха, бүхы түрүү үзэл бодолтой хүнүүдые нэгэдүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө соморхоншье һаа, бодото хубитаяа оруулалсажа, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, эршэтэ ажалай һайндэрые угтаа һэн.

Ц. ДАНДАРОВА.

СЕВЕРОБАЙКАЛЬСК

Хурдадхалгын табан жэлэй түрүүшын дүрбэн һара КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжо то-Байгалай районой ажалшад энэ богонихон сагт ехэ хэмжээнэй ажал ябуулжа хэнэ, даабари нуудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ. дуудай һаналаа нэгэдэлгын Майн һайндэр рые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтажа байнхай БАМ рилгашад, түмэр замшад, үүдэо ажалшад урма

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын хабарай нарата лөөгүүр Северобайкальск городой ажалшад Улаан ураа лозунгнуудые намилзуулан һайндэрэй жагсаал роо гараба. Байгша оной түрүүшын кварталай гадуур 12 мянган тонно ашаа БАМ-ай харгыгаар он дотороо түрүү һүүри эээлэн түмэр робайкальскын отделениин хүдэлмэрилэгшэд һайндэрэй лай түрүү зэргэдэ һүр жабхалантайгаар алхална.

Хухюун соггой дуу, хүгжэм замханагүй. Арбан табан жэлэй даабари дүрбэн жэл 3 һарын турша һэн Октябриин Революциин орденто «Нижнеангарсстр трестын хүдэлмэрилэгшэд нэрэ хүндэдэ амаршалгын нүүд зэдэлнэ. Тус трестын коллектив 4 һарын гадуур 2 миллион 500 түхэригэй барилга хэһэн

Ленинград хотын барилгашад 170 байратай гэр урид ашаглалгада эдэ үдэрнүүдтэ эрхим сэгнэл тушааба. Энэ түрүү коллективэй бэшэшье коллектив рэ хүндэдэ амаршалгын уряа үгэнүүд Байгалай хойто суурятан зэдэлнэ.

К. ЖАМ

ХОРИ

Районой түб болохо Хоринск һүүрин Майн нэгэнэй үдэр хэзээ хэзээнэйхиһээ гоё һайханаар үзэгдэнэ. Хаа хаанагүй хабарай һалхинда улаан тугуудай далбалзан намилзахыень харахадаа, юрэ бусын үдэрэй боложо байһыень мэдэрхээр. Хүгжэм дуун, хүн зоной энеэдэ наадан, улаан тугууд, уряа лозунгнууд...

Үглөөнэй 9 час 30 минутын болохолоорнь, һайндэрэй жагсаал эхилбэ. Трибунада КПСС-эй райкомой бюрогой, арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой гэшүүд, ажалай түрүүшүүл, ветерануудгараба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй портредүүдые, улаан тугуудые, уряа лозунгнуудые бариһан олон тоото ажалшадай колоннонууд автовокзалай хажууһаа Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэ тээшэ алхалалдабад. Эдэнэр оркестрэй өгсөм хүгжэмэй аялга доро гэшхэлнэ.

Түрүүлэн союзна республикануудай, мүн оронойнгоо улаан тугуудые намилзуулһан 16 мотоциклистнүүд гаража ерэбэ. Мотоцикл бүхэндэнь туг баринхай национальна хубсаһануудые үмдэһэн хүбүүн басаган хоёр. Удаань ажалай болон дайнай ветерануудгэшхэлээ шангадан үнгэрнэ. Заншалта болоһон гуримай ёһоор Хориин нэгэдэхи, хоёрдохи дунда һургуулинуудай, 37-дохи СПТУ-гай һурагшад, багшанар гараба.

Ажалша коллективүүдэй дундаһаа Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгаржа гараһан «Бурводстрой» управлениин барилгын ПМК-гай ажалшад жагсаалые толгойлно. Эдэнэр үнгэрһэн дүрбэн һарынгаа түсэбүүдые амжалтатай дүүргэһэн дээрэһээ иимэ эрхэдэ хүртөө бшуу. Дээдэ-Үдын леспромхозой, райтопой, мехлесхозой, Бурсельхозмонтажкомплектын, ДРСУ-гай, Анаагай совхозой коллективүүд жэгдээр гэшхэлнэд.

Анаагай совхозой механизаторнууд энэ жабхаланта һайндэрые поли дээрээ угтаба. Эдэнэр майн хоёрһоо эртын ороохото ургамалнуудаа тарижа захалха юм.

Л. ЦЫРЕМПИЛОВ.

БАРГАЖАН

Районой түб һууринай гол талмай һайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэнхэй. Эртэ үглөөнһөө ирэгүү хүгжэмэй уянгата аялга талмай дээгүүр сууряатана.

Үглөөнэй 10 часһаа ажалшадай һайндэрэй жагсаал эхилжэ, элдэб үнгэтэй транспарантнуудые үргэнхэй. Һургуулиин һурагшадай колонно хамагые толгойлон талмай дээгүүр үнгэрбэ. Удаань бүлэг мотоциклистнүүд, районой эдеэ хоолой, ДРСУ-гэй, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай болон бусад эмхи зургаануудай коллективүүд омог баярай мэдэрэлдэ абтанхай, һубарин гаранад.

Энэ жэлэй эхинһээ районой ажахынуудай һаалишад, малшад, хонишод һайндэрөө угтахаар амжалтатайгаар ажаллаа. Тусхайлбал, мяха, һү үйлэдбэрилжэ бэлэдхэхэ нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые урагшатайгаар дүүргэһэн байха юм. Мүнөө колхоз, совхозуудта малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэржэ байнхай.

Майн нэгэнэй һайндэрые гансашье хүдөө ажахын бэшэ, мүн «Путь Ленина», «Байкалец» колхозуудай загаһашад, Баргажанай леспромхозой модошод ажалай амжалтаар угтажа байна. Тэрэшэлэн партиин XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ онсо шалгаржа, «КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Баргажанай леспромхозой нүхэр В. Тормозовой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Д-Н. Б. Сундуевай бригаданууд магтаалтай.

Районой ажалшадай заншалта һайндэрэй жагсаал омог баярай оршон байдалда үнгэрөө.

В. ШАГДУРОВА.

ТАРБАГАТАЙ

Үглөөнһөө районой хүн зон эртээнһээ сугларжа, һайндэрэйнгээ жагсаалда бэлдэнэ. Уданшьегүй хүгжэм дуун зэдэлжэ, һайндэрэй жагсаал эхилбэ. Тус жагсаалые гоёор шэмэглэгдэһэн автомашина соо һууһан гурбан үеын түлөөлэгшэд гүрэн түрынгөө улаан тугые дээрэ барин гаража ерэбэ. Эндэ улаан галстугаа намилзуулһан пионер хүбүүн, комсомол басаган, дайнай болон ажалай ветеран улаан тугаа шангаар баринхай һуунад. Удаань арбан табан союзна республикануудай тугуудые намилзуулһан 15 мотоциклист ендэрэй урдуур үнгэрбэ. Тэдэнэрэй хойноһоо районой суута спортсменүүд өөһэдынгөө бүлгэмүүдэй тугуудые дээрэ үргэнхэй нэгэ жэгдээр алхалнад.

Һүүлээрнь ажалша коллективүүдэй колоннонууд хойно хойноһоо һубарин үнгэрбэ.

Мүн лэ энэ үдэр «Маяк» колхоздо, «Никольский» совхоздо, Шулуутын заводто уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын һайндэртэ зорюулагдаһан баярай митингнүүд үнгэргэгдэһэн байна.

В. БАННОВА.

ЗАХААМИН

Районой болон хотын ажалшад уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын Майн 1-нэй һайндэрэй жагсаалда олоороо хабаадажа, энэ жабхаланта үдэрые баярай оршон байдалда үнгэргэбэ.

Үглөөнэй 11 сагта Майн Нэгэндэ зорюулагдаһан һайндэрэй жагсаал эхилээ.

«КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэе!», «12-дохи табан жэл — хурдадхалгын зам!», «Майн Нэгэн мандаха болтогой!», «Дэлхэй дээрэ — эб найрамдал!» гэһэн уряа, плакадуудые, улаан тугуудые, Коммунис партиингаа, гүрэн түрынгөө хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүдые дээрэ үргэһэн хотын ажалшад жагсаалда алхамаа нэгэдхэн, «Горняк» кинотеатрай дэргэдэ тодхогдоһон ендэрэй урдуур гэшхэлэн гараа. Энэ һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Зэдын вольфраммолибденэй комбинадай коллектив шалгаржа, жагсаалые толгойлоо. Удаань холтоһоной уурхайн, механическо-заһабарилгын заводой, шанаржуулгын фабрикын; электрическэ болон дулаа үгэдэг цехэй, «Закаменский» совхозой, транспортна цехэй, районой больницын, барилга-хабсаралгын управлениин, Юнхэрэй уурхайн, «Бурводстрой» управлениин барилгын ПМК-гай, «Туяана» нэгэдэлэй филиалай, тоһоной заводой болон бусад районой предприяти, организаци болон эмхи зургаануудай коллективүүдэй ажалшад һайндэрэй жагсаалда хабаадаа.

Ш. БАКШЕЕВ.

ХЯАГТА

Уласхоорондын һа
гэдэлгын һайндэрые
районой ажалшад
ажалай эрхим бэлэг
таба. Промышленна
үйлэдбэрилгын гур
район дотор бүхыдэ
цент дүүргэгдэһэн
дөө ажахын продукци
бэрилжэ, гүрэндэ ту
сэбүүдшье мүн лэ
Промышленна предп
дай дундаһаа Хяагты
нэхэлгын фабрика,
ройн» ПМК, Харанх
кошпадай завод,
потребсоюз, Наушк
хилээмэнэй 3-дахи
шалгарһан, ажахы
«Дружба», «Родина»
«Пограничный» совх
һү, мяха тушааха
гүйсэд бэелүүлһэн ба

Үсэгэлдэр үнгэр
һайндэрэй жагсаалые
һургуулинуудай, учи
дай һурагшад нээ
лээрнь дайнай болон
ветерануудтүсэбтэ
нуудаа уридшалан
хотын предприятинуу
шад, түрүү зэргэд
Хяагтын ээрэлгэ-нэх
рикын түрүү хүд
шэд Л. Г. Каргапольц
Хороших, Л. С.
АТП-гэй жолоошон В.
тенко, «Бурводстрой»
жолоошон В. М. Греч
мэнэй 3-дахи завод
мэришэн З. Б. Радна
тан-хонишод Ц. Ж.
пов, З. Г. Эрдынеев
совхоз), Д. Г. Дашиев
ничный» совхоз), Б.
лов, («Дружба» сов
шэдэй нэрэнүүд
жагсаалай үедэ урм
гаар нэрлэгдэһэн б

Л. ЖАМБАЛ
КПСС-эй Хяагтын ра
пропаганда болон
таһагые

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДҺЭЭ

Киевһээ хойшо 130 километртэ оршодог Чернобыльска атомна электростанцида авари болоо гэжэ хэблэлдэ мэдээсэгдээ һэн. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Б. Е. Щербина түрүүтэй правительственна комисси эндэ хүдэлжэ байна. Министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, элитэ мэдээжэ эрдэмтэд болон мэргэжэлтэд тэрэнэй бүридэлдэ ороно.

Даб дээрэ абтаһан баримта мэдээнүүдэй ёһоор, дүрбэдэхи энергоблогой байшангуудай нэгэн соо авари боложо, реакторай байшангай барилгын түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдэй зарим хубиие һандаргаад, реакторые эбдэжэ, радиоактивна бодосууд багаханаар гараһан байгаа. Бусад гурбан энергоблогынь зогсоогдоо, тэдэ һандаргагдаагүй. Энэ аюул усалай үедэ хоёр хүн хосорбо.

Энэ аюул усалай хойшолонгуудые усадхаха талаар түрүүшын ээлжээнэй хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байна. Мүнөө үедэ электростанцида, оршон тойрондо радиациин агаарта таралга зайсуулагдаа, хохидогшодто шухала медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэжэ байна. АЭС-эй поселогой, оршон тойронхи гурбан һуурин тосхоной хүн зон ондоо тээшэ нүүлгэгдээ.

Чернобыльска АЭС-тэ, оршон тойрондо радиациин агаарта таралгын ямар байһые таһалгаряагүй хинан шалгана.

* * *

Чернобыльска атомна электростанцида болоһон авариин хойшолонгуудые усадхаха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэһээр. Үнгэрэгшэ үдэрнүүдтэ абтаһан хэмжээнүүдэй ашаар радиоактивна бодосуудай агаарта таралга бага болгогдоо.

Ядерна түлишын бутаран хубааралгын үлхөө реакци болонгүй, реактор хүдэлгэгдэнэгүй гэжэ хиналтын аппаратурын туһаламжаар мэргэжэлтэдэй хэһэн хэмжэлгэнүүд элирхэйлэн гэршэлнэ.

Мүнөөнэй шухала техникэ болон ашаг үрэ ехэтэй хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан тусхай подразделенинүүд иишэ ерүүлэгдэжэ, бузарлагдаһан участогуудые сэбэрлэхэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

АЭС-тэ болоһон авариин үедэ мянгаад хүн хосорһон байгаа ха гэһэн худал үгэнүүдые баруунай зарим агентствэнүүд тараана. Мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, бодото дээрээ хоёр хүн хосорһон, 197 хүн госпитальдо оруулагдаһан байгаа. Шэнжэлгэнүүдэй һүүлээр тэдэнэй 49-ниинь госпитальһоо гаргагдаа. Предприятинуудай, колхоз, совхозуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэри гэмгүй һайнаар ябуулагдана.

Совет орон дотор

АЛТАН ЖАСА

МИНСК. Эндэхи автозаводой «Ветеран» гэһэн клуб 30 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэбэ. Ондо ондоо сагта пенсидэ гараһан мянгаад хүдэлмэришэд, инженернүүд, алба хаагшад тус клубта ородог. Урдань партизанска отрядай командир байһан, мүнөө Социалис Ажалай Герой И. М. Демин түрүүтэй тэдэнэй олониинь фашис булимтарагшадһаа Белоруссиин сүлөөлэгдэһэн дары тус заводые барихаар ерэһэн юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай, партизанска хүдэлөөнэй, подполиин, Совет Армиин ба ажалай ветерануудпенсидэ гарахадаашье, ажалша коллективэй үйлэдбэриин, ниитын ажабайдалһаа таһараагүй юм.

Элдэб наһанай хүнүүд — заводой урданайнь генеральна директорһоо эхилээд жиирэй хүдэлмэришэн хүрэтэрөө тус клубта ородог.

«Баян дүй дүршэлтэй ажалай ветерануудые шадалайнь зэргээр ажалда, ниитын ажабайдалда ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хабаадуулха арга боломжонуудые үргэдхэлгэ социально-экономическа шухала хэрэг мүн» гэһэн мүрнүүд КПСС-эй Программа соо бии.

Минскэ автозаводто ажалай ба дайнай ветерануудта хүдэлхэ арга боломжо олгогдонхой.

(ТАСС).

ТАРЯАШАДАЙ ЖЭГҮҮРТЭ ТУҺАЛАГШАД

КИШИНЕВ. Хүдөө ажахын авиациин летчигууд арбан хоёрдохи түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй ургасын түлөө тэмсэлдэ оролсобо. Саһанайнь хайлаһан таряалан дээрэ тэдэнэр үтэгжүүлгэ тараажа эхилээ.

Молдавида ургамалнуудые элдэб үбшэн ба хорхой шумуулһаа абарха хүшэр хүндэ хүдэлмэриин 80 процентнь самолёдууд ба вертолёдуудай туһаламжаар дүүргэгдэдэг. Мүнөө жэлдэ республика дотор 1,2 миллион гектар таряаланда хорон хаягдаха.

(ТАСС).

ШАГНА

Партийна болон аж
гануудта удаан саг
үрэтэйгөөр ажаллаһа
лөө, түрэһөөр 60 нэ
һэнтэйнь дашарамдуу
эй Минлесбумпромо
ришэдые хангадаг үй
Итанцын ОРС-ын
Михаил Алексеевич
вые Буряадай АСС
ховно Соведэй Пр
Хүндэлэлэй грамота
ба.

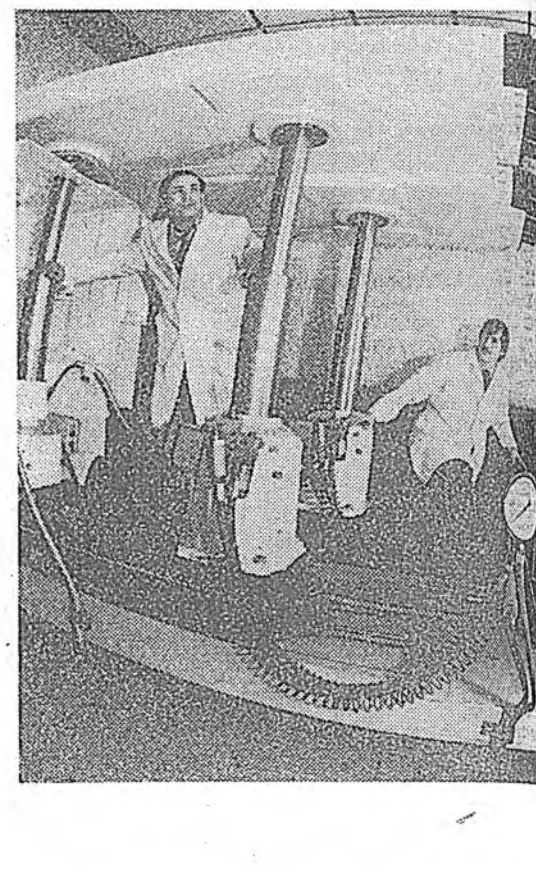
* * *

Түмэр замай тр
мэргэжэлтэдые бэлдэ
удаан саг соо аша
ажаллаһанайнь түлөө
60 наһа гүйсэһэнтэй
рамдуулан, түмэр зам
спортын Улаан-Үдын
мэй директор Леонид
вич Киселевые Буряад
эй Верховно Соведэй П
ум Хүндэлэлэй грамот
наба.

ДОНЕЦК. Шулуун нүүрһэ малтаха хэрэгтэ оньһожоруулга ба автомат арга үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэгэдэлэй мэргэжэлтэд Г. Х. Беккер, инженер-конструктор А. И. Пурис.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛГЭДЭ

Эб найрамдалай совет жасын байгуулагдаһаар 25 жэлэй ой эдэ үдэрнүүдтэ тэмдэглэгдэжэ байна. Энэ хадаа хүн түрэлтэнэй амгалан тайбан ерээдүйе ядерна дайнай аюулһаа аршалан хамгаалха гэһэн ниитэ нэгэн хүсэл эрмэлзэлээр нэгэдүүлэгдэһэн оронойхмнай олон миллион эрхэтэдтэ гайхамшагта үйлэ хэрэг болоно. Бүхы үетэнэй түлөөлэгшэд, элдэб мэргэжэлтэй хүнүүд эб найрамдалай хуби заяанай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

Олоной хабаадалгатай ниитын эмхиин 25 жэлэй ойн урда тээхэнэ жасын үндэр дээдын шагналнууд — «Эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» алтан медальнууд промышленна предприятинуудай, барилгануудай, транспортын, колхоз, совхозуудай, соёлой, элүүрые хамгаалгын ба арадай гэгээрэлэй эмхи зургаануудай зарим коллективүүдтэ барюулагдаба. Мурманскын далайн пароходствын «Ленин» гэжэ атомоход, Волгоградай Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ тракторна завод, Горьковско автомобильна завод, Ставрополиин хизаарай Кочубеевскэ районой Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз, Ленинградай С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо болон балетэй академическэ театр, Киевэй гүрэнэй политехническэ институт, Кисловодск хотодохи «Москва» гэжэ санатори тэдэнэй тоодо ороно.

Эб найрамдалай жасын шагналнууд үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ, эрдэм, соёлой, ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшадта барюулагдаа. СССР-эй Урал зурагай академиин академик З. И. Азгур, СССР-эй летчик-космонавт В. В. Аксенов, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай ветеран, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой М. Г. Гареев, дуушан Л. Г. Зыкина, поэтесса Н. П. Кончаловская, Москвагай болон Бүхы Русиин патриарх Пимен, Красноярскын торгон бүдэй комбинадай нэхэгшэ З. Ф. Сафонова, СССР-эй МХАТ-ай артистка А. И. Степанова, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент П. Н. Федосеев болон бусад тэдэнэй тоодо ороно.

(ТАСС).

ЭМСЭЛЭЭР СУУТАЙ МАЙН ТЭБХЭР ЗУУНАЙ ОЙ!

(Улаан-Үдын ажалшадай Майн 1-нэй жагсаалһаа хэгдэһэн репортаж)

ҮГЛӨӨНЭЙ 9 час 30 минута боложо байхада, республикымнай ниислэл хотын сэсэрлиг, талмай, гудамжануудаар һайндэрэйхеэр хубсалһан олон мянган хүн зон ажалладаг, һуралсадаг коллективүүдэйнгээ суглараха газарта ерээд байба. Уряа лозунгнууд болон улаан тугуудаар, шэмэглэгдэмэл гаршагуудаар гоёогдоһон предприяти болон эмхи зургаанудай, завод болон фабриканудай, мүн һуралсалай газарнуудай колоннонууд гол үйлсэнүүдээр Соведүүдэй талмай тээшэ шэглэнэ.

Соведүүдэй талмай. Тэрэние хүреэлжэ ербыһэн захиргаанай байшангуудай нюур тала КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдһээ эшэ үндэһэтэй уряа лозунгнуудаар, уран зурагуудаар шэмэглэгдэнхэй. В. И. Ленинэй хүшөөгэй үбэр талада оршоһон правительственна ендэрэй хоёр талаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй портредүүд эли харагдана. Союзна республикануудай үнгэ бүриин тугуудай Сэлэнгэ мүрэн тээһээ үлеэһэн һэбшээдэ намилзан байхань аятай.

Эгсэ 10 часта һайндэрэй жагсаалай эхилһые дохёолһон фанфарануудай аялга ханхинажа, оркестрэй һүр жабхаланта хүгжэмөөр хотын талмай, гудамжанууд зэдэлбэ. КПСС-эй обкомой, Улаан-Үдын горкомой бюрогой гэшүүд, республикын засагай түлөөлэгшэд, партийна, совет, профсоюзай болон комсомолой эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон ленинскэ партиин ветеранууд трибунада зогсоно.

Заншалта гуримай ёһоор һургуулиин һурагшад һайндэрэй жагсаалые эхилбэ. Тэдэнэр Улаан-Үдэ хотын һургуулинуудай дүн хамта 42.000 һурагшадай түлөөлэгшэд — 6-10 классуудай хүбүүд, басагад болоно. 15 союзна республиканудай тугуудые намилзуулһан эдиршүүлэй урда СССР-эй дүрбэн туг үргэһэн залуушуул жэгдэхэн алхасаар, сэмсэгэр гэшхэдэлээр үнгэрбэ. Тэдэнэй удаа үндэһэн буряад хубсаһатай үхибүүдэй бүлэг амаршалан даллаһаар ерэбэ. Удаань барабанщигуудай, эдир армеецүүдэй, эдир мүрдэгшэдэй, ногоон патрульнуудай, аяншалагшадай болон һурагшадай бригадануудай, һургуулиин лесничествэнүүдэй 30-һаа 150 хүрэтэр эдиршүүлтэй колоннонууд һайндэрэй талмай дээгүүр хүхюун согтойгоор үнгэрнэ. Эдэ бүхы колоннонууд хабар-зунай үзэсхэлэнтэ сэсэг намаа мэтэ олон үнгэтэ хубсаһаараа нюдэ хужарлуулна. Улаан-Үдын һурагшадай жагсаалые 400-гаад эдир спортсменүүдэй жэгдэ колонно түгэсхөө.

Юрэнхы эрдэмэй болон мэргэжэлэй һургуулинуудые шэнэдхэн хуоилгалгын хэмжээ ябуулганууд манай орондо хоёрдохи жэлээ үргэн дэлисэтэйгээр бэелүүлэгдэжэ байнхай. Хэшээлнүүдэйнгээ үедэ манай эдир үетэн жэл бүри ажал хүдэлмэриин онол аргада дадалтайгаар һуралсана, информатикын болон тоолон тодорхойлолгын техникын эхин шатануудые шудалжа эхилбэ. Үе сагай хойшолуулашагүй эрилтын ёһоор, үхибүүдэй һуралсал, хүмүүжүүлгын хэрэгтэ кружогууд ехэ үүргэтэй. Тэдэниие дүй дүршэлтэй һурган хүмүүжүүлэгшэд, һургуулинуудые шефтээ абаһан предприятинуудай түлөөлэгшэд хүтэлбэрилдэг гэшэ. Ажалдашье, һуралсалдашье амжалта туилаһан Советскэ, Октябрьска болон Железнодорожно районуудай 1-дэхи, 2-дохи, 33-дахи, 25-дахи, 35-дахи, 45-дахи, 1-дэхи интернат болон 14-дэхи, 51-дэхи һургуулинуудай һурагшадай колоннонууд согтой хүхюунээр үнгэрнэ.

Республикын техническэ мэргэжэлэй һуралсалай системын багшанар болон һурагшадай колонно талмай дээрэ гаража ерэбэ. Буряад ороной техническэ мэргэжэлэй 35 училищида мүнөө 11.406 шахуу эдир хүбүүд, басагад һурана. Тэдэнэр арадай ажахын бүхы шахуу һалбаринуудай мэргэжэлтэдэй ерээдүйн найдамтай халаан, КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэлсэхэ ехэ хүсэн мүн.

ҺАЙНДЭРЭЙ ТАЛМАЙ дээрэ һүр жабхаланта маршын хүгжэм, уряа хашхараан зэдэлнэ. Ажалай болон дайнай ветерануудай энгэртэ орден, медальнууд гялалзана. Тэдэнэр республикынгаа ниислэлэй энэ талмай дээгүүр Майн болон Октябриин һайндэрнүүдэй жагсаалнуудта оло дахин хабаадалсажа гараал. Мүнөөшье жабхаланта маршын аялга доро тэдэнэртэ дайн байлдаануудай, трактор, комбайнуудай, заводой станогуудай нэерээн хүнхинөөн соносгодонол ха. Энэ жабхаланта һайндэрэй хүгжэм, дуун соо тэдэнэр залуу наһанайнгаа хаһые, түрүүшын табан жэлнүүдэй баатаршалгата ажалай туйлалтануудые, Агуу Илалтын баярые дурсан һанана ёһотой...

1886 оной майн 1-дэ, тэбхэр 100 жэлэй саана, Америкын Холбоото Штадуудай Чикаго хотын хүдэлмэришэд капиталай дарлалтада эсэргүү митинг эмхидхэжэ, найман часай хүдэлмэриин үдэр тогтоохо эрилтэ табиһан байгаа. Тэрэнэйнь харюуда Чикагын полици хүдэлмэришэдэй тэрэ жагсаалые буу зэбсэгээр дараһан юм. Россида хүдэлмэришэн ангиин эмхидхэһэн түрүүшын маевконууд дээрэ хүдэлмэришэн хүнэй нэрэ хүндын, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэл эршэдэһэн түүхэтэй.

Талмай дээгүүр спортын һайн дуранай «Урожай», «Труд», «Спартак», «Динамо», «Трудовые резервы» бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд тугуудые баринхай гаража ерэнэ. Совет хүнүүдэй оюун ухаанай, бэлиг шадабариин, арга боломжонуудые ниитэдэ аша туһатайгаар, хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхын тулада тэдэнэрэй элүүр энхэ, бэе махабад хүгжэнги, ажалша бүхэригөөрөө түгэс байха зэргэтэй. Физкультура болон спорт хадаа энээндэ сэхэ нүлөөтэй ха юм. Буряад орондомнай физкультурна хүдэлөөндэ хабаадагшадай зэргэ жэлһээ жэлдэ олошорно. Мүнөө үедэ республика доторнай гурбан зуугаад мянган хүн зон физкультура болон спортоор һорилгодо ябана. ГТО-гой нормативуудые дүүргэгшэд олошорно. Хүүгэдэй спортивна һургуулинуудай тоо улам нэмэнэ. Хүдөө нютагуудтамнай соёлой-спортивна комплекснууд олоор эмхидхэгдэжэ эхилээ. Ажахынуудай, предприяти болон эмхи зургаануудай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, тэрэшэлэн арадай депутадуудай Соведүүд мүнөө үедэ улад зоной дунда спорт дэлгэрүүлхэ хэрэгые улам һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые түсэблэнэ.

ОКТЯБРЬСКА РАЙОНОЙ түлөөлэгшэд Улаан-Үдын ажалшадай жагсаалые нээхэ хүндэтэ эрхэдэ хүртэһэн байна. Майн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ районой промышленна предприятинуудай ажалшад эрхимлэһэн юм. Районой нэрые мантан томо үзэгүүдээр бэшэжэ гоёогдоһон, уряануудаар шэмэглэгдэһэн автомашинын удаа тугуудай колонно үнгэрнэ. Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай, трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын, «Бурятмебель» нэгэдэлэй, «Главбурятстрой» управлениин, «Жилгражданстрой» трестын, трамвайн управлениин хүдэлмэришэд талмай дээгүүр хүхюу баяртайгаар үнгэрнэ. Тэдэнэй дунда «Главбурятстройн» автобазын жолоошон, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Н. Шитиков, барилга-хабсаралгын 7-дохи участогай бригадир В. К. Рубцов, гэр барилгын комбинадай хабсаргагша В. И. Бобылев, трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын бригадир Н. И. Будаева, мяха-консервын комбинадай бригадир Н. В. Григорьев, нарин сэмбын комбинадай бригадир Г. Б. Базарова болон бусад алхална.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Октябрьска район ниислэлэймнай барилгын ехэ талмай болонхой. Эндэ ажаһуудалай болон албан зургаануудай олон тоото шэнэ байшангууд толлогдоо. Районой олонхи коллективүүд арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө үндэр бүтээсэтэ ажалай жэшээ харуулна. Жэшээлхэдэ, нарин сэмбын комбинадта байгша оной гурбан һарын туршада бүтээсэ ехэтэй технологическа зургаан түхеэрэлгэ ашаглагдаһан, гушан түхеэрэлгэ шэнэлэгдэһэн байна. Эндэхи 16 бригадада үйлэдбэриин ашагтай, һайн шанартай продукци үгэдэг коллектив гэһэн нэрэ зэргэ олгогдонхой. Тиихэдэ гэр барилгын комбинадай хүдэлмэришэд предприятидаа хамтын подрядай арга хэрэглэжэ, ажалай бүтээсые нилээд хурдадхаа.

«В. И. Ленин — олон үндэһэ яһатанай гүрэниие байгуулагша» гэһэн уряа бэшээгээр шэмэглэгдэһэн автомашиные хүрин-шаргал хубсаһатай, гвоздика сэсэгүүдээр даллаһан 100 гаран хүбүүд, басагад үдэшэжэ гараба. Тиихэдэ «КПСС-тэ — алдар солоI» гэһэн шэмэглэлтэй автомашиные барандаа ягаан костюмтай, мүн лэ 100 гаран хүбүүд, басагад сэсэгүүдээр даллаһаар үдэшэжэ ерэбэ.

Талмай дээгүүр эдеэ хоолой промышленностиин, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай хүдэлмэрилэгшэд, республиканска больницын медигүүд ирагуу хүгжэмэй аялга доро һайндэрөөр амаршалан үнгэрнэ.

Ильичэй хүшөөгэй дэргэдэхи трибунын урдуур һайндэрэй жагсаалай шэнэ шэнэ колоннонууд һубарин гарана.

ЖАГСААЛАЙ ХҮГЖЭМ шэнэ эршэтэйгээр ханхинана. Железнодорожно районой ажалшадай колоннонууд талмай дээрэ гаража ерэбэ.

Улаан-Үдэ хотын промышленностиин томо предприятинууд дурсагдагша райондо оршодог. Тэдэнэр партиин XXVII съездын тодорхойлһон зорилгонуудые бэелүүлхэ, үйлэдбэри доторой нөөсэ арга боломжонуудые бодомжотойгоор хэрэглэхэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулха, хүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэл дэбэргэхэ гэхэ мэтын мүнөө үе сагай эрилтэнүүдые үдэр бүриингөө хэрэг дээрэ бэелүүлхые оролдоно, бэелүүлнэшье. Районой түлөөлэгшэдэй жагсаалые авиационно заводой колонно захалба. Тус предприятиин коллективтэ бүтээсэтэ ажалай жэшээ харуулдаг нүхэд олон. Токарь В. Е. Анпилогов, бригадир Н. С. Кирикова, мастер В. Е. Слепова, слесарь А. А. Зосина болон бусад коллективэйнгээ үйлэдбэриин амжалтада өөһэдынгөө ехэ хубитые оруулжа байдаг. «Ажалай журам — амжалтын үндэһэн»., «Продукциин шанарые һайжаруулыя!», «Ядерна дайн бү болог!», «Дайн манда хэрэггүй!» гэһэн уряанууд энэ колоннын дээгүүр зэдэлнэ, улаан тугууд далбана.

Прибор бүтээлгын болон үйлэдбэриин «Бурятферммаш» нэгэдэлнүүдэй түлөөлэгшэдэй колоннонуудай удаа хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой, ЛВРЗ-гэй коллективүүдэй гэшүүд урма баяртайгаар «Ура!» хашхаран үнгэрнэ. «1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» дотор «Улаан Үдын хоёрдохи ТЭЦ-ые ашаглалгада оруулха» гэһэн үгэнүүд бии. Мүнөө энэ ехэ барилгые «Бурятэнерго» нэгэдэлэй ТЭЦ-үүдые барилгын управлениин гурбадахи участогай барилгашад хэнэ. Байгша ондо энэ участогайхид хоёр миллион үлүүтэй түхэригэй хүдэлмэри хэхэ түсэбтэй. Мүн тиихэдэ энэ жэлдэ хоёрдохи ТЭЦ-эй барилга дээрэ үйлэдбэриин ехэ хүсэн ашаглагдажа эхилхээр хараалагдана. Тэрэнэй тоодо хоёр зуун автомашинын гараж, бетоной завод, томо складууд, нэгэ доро хоёр зуун хүнэй эдеэлхэ столово, албан зургаанай байшан гэхэ мэтэ хамтадаа хорин дүрбэн объект баригдажа ашаглагдаха. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон эндэхи барилгашад арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар амжалтатай ябаһан «Бурятэнерго» нэгэдэлэй коллективэй түлөөлэгшэд һайндэрые дүлэтэ уряатайгаар угтаба.

Шэнэ хабарай һэбшээ татуулһан хүсэтэ локомотивууд Буряад оронойнгоо газар дайдаар табилуулна. М. И. Калининай нэрэмжэтэ Улаан-Үдын локомотивна деподо хэрэг ажалаараа алдаршаһан мэргэжэлтэд олон. Партиин XXVII съездын нэрэмжэтэ пассажирска колоннын машинист-инструктор В. А. Бушмелев, электропоездын машинист Н. Н. Янченко гэгшэд коллектив соогоо магтаалтай.

Ашаанай хүндэ поезднуудые жолоододог машинистнууд Г. И. Аненков, Б. Г. Сибиряков гэгшэд коллективэйнгээ түсэбтэ даабаринуудаа болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ ехэ хубитаяа оруулаа. Тиин локомотивна депогойхид байгша онойнгоо түрүүшын кварталай түсэбүүдые болзорһоонь урид мартын 24-дэ дүүргэһэн байгаа. Тиигэжэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарияа арба гаран процентээр үлүүлээ. Арадай ажахын ашаа шэрэлгын түсэбые 1,10 гаран процентээр дүүргэжэ, ашаа шэрэлгын үнэ сэнгые нилээд хямдаруулаа. Энэл хугасаа соо гэхэ гү, али байгша оной түрүүшын кварталда тус предприятида нэгэ миллион 830 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэн, юһэн тонно дизельнэ түлишэ алмагдаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Майн 1-нэй Уряанууд соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Энергетигүүд болон транспортнигууд! Элшэ хүсэнэй программын бэелүүлгые туйлагты!

Ашаа зөөлгые хурдадхагты! Арадай ажахын эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые материалнуудаар найдамтай хангагты!».

М. И. Калининай нэрэмжэтэ Улаан-Үдын локомотивна депогойхид энэ уряада харюу болгон май һарынгаа түсэбүүдые урилшалан бэелүүлжэ эхилэнхэй. Ахалагша мастер А. И. Ващюгай хүдэлдэг цех электропоезднуудые һайнаар заһабарилжа, предприятиингаа үйлэдбэриие хурдадхаха эрхэ нүхэсэл олгоно.

Соведүүдэй талмай дээгүүр Железнодорожно районой предприятинууд болон эмхи зургаанудай түлөөлэгшэдэй һайндэрэй жагсаал үер мэтээр урдана. Энэ районой предприятинуудта үйлэдбэрии шэнэдхэн зэбсэгжүүлгэ үргэнөөр ябуулагдана. Шэнэ гараһан арбан хоёрдохи табан жэлэй турша соо «Бурятферммаш» нэгэдэлдэ, тэжээл жэжэлдэг «ИРМ-50», «Баргажан-80» түхэлэй нарижуулан һайжаруулагдаһан байгуулгатай түхеэрэлгэнүүд бүтээгдэжэ эхилхээр хараалагдана. ЛВРЗ-дэ электромашинын корпус ашаглагдажа захалба.

КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ ЛВРЗ-дэ инженернэ олон үүсхэлнүүд мүндэлөө. Жэшээлхэдэ, Феликс Павлович Бахановай ударидадаг слесарьнүүдэй бригада голодоһотүйгөөр хүдэлхэ үүсхэл гаргаа һэн. Энэ бригада урда табан жэлэйнгээ даабарие дүрбэ хахад жэл соо бэелүүлһэн байгаа. «Эрхим шанартай продукци бүтээн гаргадаг бригада» гэһэн нэрэ зэргээрээ тэрэ омогорхон, мүнөөшье ажалайнгаа бүтээсэ, продукциингаа шанарые улам һайжаруулхые оролдоно. «Иимэ зорилго коммунист бүхэнэй, совет хүн бүхэнэй хэрэг болохо зэргэтэй. Предприятиингаа, өөһэдынгөө һалбариин, Эхэ оронойнгоо алдар нэрые үргэхэ ажал хүдэлмэри хадаа манай нангин уялга»,— гэжэ партиин XXVII съезд дээрэ тэмдэглэгдээ һэн. Иимэрхүү нэрэ хүндын уялга гэшэ совет хүдэлмэришэн хүнэй заршам ёһо боложо, шэнэ үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ нүлөөтэй байха болоно.

Соёл-гэгээрэлэй, багшанарай училищинуудай болон түмэр замай транспортын техникумэй һурагшадай, хүдөө ажахын институдай багшанарай болон студентнэрэй жагсаалнууд хойно хойноһоо һубарин Железнодорожно районой түлөөлэгшэдэй колоннонуудые түгэсхэбэ.

СОВЕТСКЭ РАЙОНОЙ ажалшадай колоннонуудай дундаһаа Улаан-Үдын нэгэдэмэл авиапредприятиин, судна бүтээлгын заводой, «Туяана» гэжэ оёдолой коллективүүдэй түлөөлэгшэд түрүүлэн талмайда гараба. «Майн 1-нэй урда тээ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэдтэ — алдар солоI» гэһэн баярай уряанууд талмай, гудамжануудаар сууряатажа, маршын хүгжэм улам шангадаһан мэтээр соностоно. В. И. Ленинэй томо портрет урдаа хонооһон, баглаа сэсэгүүдээр, уряа лозунгнуудаар шэмэглэгдэһэн автомашиные спортивна костюмтай зуун басагад үдэшэн ерэжэ, улаахан үнгэтэй гвоздика сэсэгүүдээр амаршалан даллана. «КПСС-эй XXVII съезд» гэһэн шэмэглэлтэй автомашиные районой үйлэдбэриин түрүүшүүлэй 200 гаран түлөөлэгшэд үдэшэжэ гараба. Тэдэнэй энгэртэ улаан бантнууд, даллаһан гартань — сэсэгүүд. Талмай дээрэ Советскэ районой һуралсалай газарнуудай түлөөлэгшэд: багшанарай 2-дохи, хүгжэмэй училищинуудай, кооперативна, индустриальна болон лесотехническэ техникумэй һурагшадай, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай болон Зүүн Сибириин технологическа институдуудай студентнэрэй, мүн багшанарай уран гоё уряа, лозунгнуудаар, тугуудаар шэмэглэгдэһэн жагсаалнууд — хоёр колонно болон хубааржа гараба. «Майн 1 мандаха болтогой!» гэһэн мантан томо үзэгүүдээр бэшэгдэһэн уряае дэмжэжэ, 400 гаран туг үргөөд гараһан залуушуулай ехэ бүлэг харагшадай анхаралда эдэнэй дунда илангаяа һонирхолтойгоор хадуугдаа.

> Улаан одото
> Улаан талмай —
> Улаан Мавзолей.
> Улаан зүрхэнэйм
> Ухаан бодолойм түшэг
> бэлэй,
>
> Эгээлэй олоной
> Этигэл зориг
> Эндэһээ эхитэй,
> Эхэ Буряадайм
> Мүнөөнэй жаргал
> Эндэһээ түшэгтэй!

гэжэ поэдэй ирагуу хоолой һүр жабхаланта жагсаалай шэмээн соогуур соносхогдоходол гэнэ.

ВЕДОНДО ЖЭЛДЭ түүхэтэ 50 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэһэн шэлэй заводой олон мянган хүнтэй коллективэй түлөөлэгшэд һайндэрэй жагсаалда омог дорюунаар алхалан ябана. Орон доторнай эгээн томо манай шэлэй завод Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй арадай ажахын хэрэглэмжэнүүдые продукцяараа хангажа байдаг. 1955 онһоо 1965 он болотор завод гүйсэдөөр һэльбэн шэнэлэгдээ, техническэ талаараа зэбсэгжүүлэгдээ. 1966 ондо манай ниислэлэй энэ завод Сибирьтэ эгээл түрүүн витриннэ ехэ хэмжээнэй шэл, удаань «сталинитэ түхэлэй бутардаггүй бүхэ шэл гаргадаг болоо һэн. Тэрэ сагһаа хойшо заводой үйлэдбэриин хүсэн хоёр дахин дээшэлһэн байна. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон дурсагдагша заводой коллектив хабтагай, үргэн энтэй шэл үйлэдбэрилгын шэнэ технологи нэбтэрүүлжэ байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ заводой электрын элшэ хүсэнэй подстанци ашаглагдаһан, котельнэнүүд шэнэдхэн хубилгагдаһан байха юм. Һайндэрэй жагсаалда заводой түрүүшүүл, тэдэнэй дунда Ажалай Улаан Тугай орденто Ахмедчин, мастер Батуева, цехүүдэй начальнигууд Мамашвили, Улитина, Мицкевич, мастер-механигууд Бордонов, Лосев, инженернүүд Горбатенко, Галочкина, шэл хайлуулагшад Марушев, Фавричев гэгшэд ябажа гараба. «Советскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй Программые бэелүүлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ элсүүлэгты!» гэһэн уряанууд жагсаалшадай колоннонууд дээгүүр зэдэлнэ.

«Эб найрамдалые аршалан хамгаалхабди!» гэһэн уряа лозунгоор шэмэглэгдэһэн автомашиные үдэшэжэ, улаан тугуудые үргэнхэй зуу гаран залуу хүбүүд ёһолон гараба. Тэдэнэй удаа 400 гаран туг намилзуулһан залуушуул талмай дээгүүр уянгата маршын аялга, уряанууд доро жэгдэ гэшхэдэлээр түб хотын ажалшадай жагсаалые түгэсхэн үнгэрэбэ.

Соведүүдэй талмай дээрэ хоёр час тухай саг соо Хабарай, Ажалай, Эб найрамдалай һайндэр — Майн 1-нэй солые дуудаһан хүгжэм дуун, хонгёо уряа, хүхюун энеэдэн таһалгаряагүй зэдэлбэ. Иигэжэ республикымнай ниислэлэй хүдэлмэришэн анги, арадай интеллигенци тэдэнэй залуу халаан бата холбоо барисаатайгаар Коммунис партиингаа, тэрэнэй Центральна Комитедэй, Совет правительствын гадаадын болон дотоодын политикые бүримүһэн дэмжэжэ байһанаа үшөө дахин тодоор гэршэлбэ.

Б. ЖАНЧИПОВ,
манай корреспондент.
С. БАЛДУЕВАЙ,
Ж. ХАЛБАЗЫКОВАЙ
фото-зурагууд.

ЗАЛУУШУУЛ ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАГСААЛДА

Москвада эмхидхэгдэhэн Залуушуул болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн XII фестивальда бэлдэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэдэ тапаар ехэ хүдэлмэри хэhэнэйнгээ түлөө, ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнгаа түлөө ВЛКСМ-эй Ивалгын райкомой нэгэдэхи секретарь Виктор Иннокентьевич Мантатов «Ажалдаа шалгарhанай түлөө» медаляар тэмдэглэгдэн шагнагдаа. Түс фестивальда районой комсомолой организациин оруулhан хубита, ажал хэрэгүүд тухай хөөрөөнь уншагшадайнгаа анхарада дурадханабди.

— Энэ фестивалиин жасада манай районой комсомолшууд ехэхэн хубитаяа оруулhандаа тон баяртайнууд. Манай комсомолой организацинууд, мүн Ивалгын болон Сотниковой дунда hургуулинуудай пионерскэ дружинанууд фестивальда зорюулагдаhан хэмжээ ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаадаа гэжэ тэмдэглэхээр. Комсомолой-залуушуулай коллективүүд «нэгэ үдэрэйнгөө салингые — фестивалиин жасада» гэhэн уряа гаргаhан байна. Ажалай залуу түрүүшүүлэй слёт дээрэ үнгэргэгдэhэн hаналаа нэгэдэлгын дээрэhээ 300 түхэриг мүнгэн фестивалиин жасада эльгээгээ. Оронгын совхозой, Ивалгын ОПХ-гай, Сотниковой шубууной фабрикын комсомолой организацинууд ехэ хүдэлмэри ябуулhан байна. Фестивальда зорюулагдаhан лотерейн 7 мянган билет хүн зоной дунда тараагдаа. Залуушуулай энэ ехэ hайндэрэй үедэ манифестаци, фестивальнуудые эмхидхэжэ комсомолшууд олоороо хабаадаhан байгаа. Оронгын совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Жаргалма Дамбаева, Тарбагатайн ажаhуудалай эрилтэ хангаха байдалай комсомолой организациин секретарь Татьяна Космынина гэгшэд фестивалиин айлшадта гарай бэлэгүүдые бэлдэhэнэйнгээ түлөө «Бүхэдэлхэйн XII фестивальда бэлдэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаhанай түлөө» гэhэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэгээр шагнагдаа юм. Тиихэдэ Пионернүүдэй байшангуудай кружогойхид бүтээhэн эдэб наадаахайнуудые, бэлэгүүдые эрхимүүдынь фестивальда хабаадагшадта дамжуулагдаhан байна. Залуушуулай болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн XII фестивалиин жасада манай районой комсомолой организацинууд, залуушуул хамтадаа 6 мянган түхэриг оруулаа. Иигэжэ ерээдүйн амгалан байдалай, эб найрамдалай тэмсэлдэ бэлэн байhанаа манай үетэн мэдүүлбэ гээшэ.

КПСС-эй XXVII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зорилготойгоор залуу хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын хүдэлмэришэд, интеллигенци мүнөө ажаллажа байнхай. Социалис мүрысөөнэй үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаhанайнгаа түлөө залуу механизатор Сергей Доржиев Ленинскэ комсомолой шангай лауреат гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Дурашэлэй механизатор ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Ажалай габьяа», «Алтан хоолос», «Залуу гвардеец» гэhэн тэмдэгүүдээр мүн лэ шагнагдаа. Мүнөө тэрэ хабарай таряалангада эдэбхитэйгээр хабаадана.

Малшадай дунда үнгэргэгдэhэн социалис мүрысөөндэ илагшадта ВЛКСМ-эй райкомой 2 кубок тогтоогдоо. «Байгаль» ... Ленинэй орденто Любовь Николаевна Седыхэй нэрэмжэтэ кубогто залуу hаалишан Людмила Надточиева олон удаа хүртөө. Мүнөөшье түрүү hаалишан энэ кубогто хүртэжэ, харин гүрэнэй аянай залуу комсомолой путевкоор шагнагдаба. Хоёрдохи кубогые районоймнай мэдээжэ хонишон байhан Дензан Чимитович Бандеевай нэрэмжэтэ юм. Энэ кубогаар тэрэнэй хүбүүн, нёдондо «Районой чемпион» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн хонишон, Содбо Самбуу, шагнагдаа. Тэрэ социалис уялгаа бэелүүлжэ, 100 эхэ хонин бүринhөө 105 хурьга абаhан аппартай.

Мүнөө үедэ залуушуулай сүлөөтэй сагые зүбөөр эмхидхэхэ, комсомолшуудай эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ, ардадалалай эрид тэмсэхэ гэhэн зорилготойбди. «Революцоно тодо айхемаар» гэhэн уряа доро комсомолой организаци бүхэн хүгжэдэ саадта, соёлой байшанда, спортивна эмхи зургаануудта шефскэ туhаламжа «үзүүлхэ» юм. Партиин түүхэтэ XXVII съезд дээрэ залуушуулда тон анхарал хандуулагдаа. Комсомолшууд, залуу хүнүүд эрхим ажалаараа эб найрамдалта байдалые батадхана.

В. МАНТАТОВ,
ВЛКСМ-эй Ивалгын райкомой нэгэдэхи секретарь.

Гоёор шэмэглэгдэhэн үйлсэ, талмайнуудта hайндэрэй жагсаалда хабаадагшад, физкультурнигууд ирагуу хүгжэмэй аялга доро нэгэ жэгдээр алхалан, трибунын урдуур үнгэрнэ. Тэдэнэр гартаа уряа лозунг, баглаа сэсэгүүдые баринхай. Хүхюун зугаа наадан замханагүй.

Майн нэгэнэй түрүүшын hайндэрэй үнгэргэгдэhөөр зуун жэлэй ой мүнөө жэлдэ тэмдэглэжэ байнабди. Харин Майн нэгэнэй түрүүшын hайндэрлэлгэнүүдэй яагаад үнгэрдэг байhан тухай эндэ хэдэн үгэ хэлэлтэй. Тиихэ үедэ эдэ hайндэрнүүдые үйлсэ, талмайда бэшэ, харин ойн соорхойдо, нюусаар үнгэргэгдэдэг байhан гээшэ. hайндэрнүүдэй ямараар үнгэргэгдэдэг тухай түүхэ бидэнэртэ зааханшье тэмдэглэл орхёогүйнь харамтай.

Майн нэгэнэй түрүүшын hайндэр. Хаанта Россин хархис сэрэгшэд 1905 ондо болоhон революциие дарaжа, шуhата муухай Столыпинай эмхидхэhэн хэhээлгын отрядууд дура зоргоороо аашалжа эхилээ hааб даа. Манай республикын Мысовая станцида И. В. Бабушкин, Верхнеудинскда Гольдсобель, Гордеев, Шульц, Медведников, Милютинский гэгшэд саазалуулагдаhан байгаа. Иимэ хүшэр хүндэ сагуудта революци тухай хөөрэлдөө, уулзалгануудые большевигүүд нюусаар ябуулжа эхилхэ баатай болоhон юм. Тэрэ үе саг тухай В. И. Ленинэй «Искра» газетэ иимэ тобшолол хэhэн

МАЙ hАРЫН ГУРБАН hАЙНДЭР

байдаг: «Хүдэлмэришэн ангиин революционно хүдэлөөн түмэр харгы дамжан, Ураалhаа саашалжа, үргэн дэлгэр Сибириин тосхон, hууринуудаар тараба. Шухала удха шанартай энэ хэмжээ ябуулга Россин түбhөө эхилээд, Сибириин харанхы мунхаг газарнуудаар, Забайкалиин хада уулануудта революционно дуунууд болоод тараба. Уряа, лозунгнууд хүдэлмэришэдэй дунда зэдэлбэ. Хүдэлмэришэн ангиин хүдэлөөн үргэдэн захалаа».

Эндэ хэлэгдэhэн баримта гэршэлhэн мэдээсэл Шаралдайн сельскэ староста Мухар-Шэбэрэй волостной правлениин начальнигта эльгээhэн байна. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Минии нэрэ дээрэ почтоор нэгэ пакет ерээ. Тэрээн соонь «Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гээд бэшэгдэнхэй.

1907 оной Майн нэгэнэй урда тээ Верхнеудинска уездын начальник туhаламжа үзүүлхэ гуйлтатай бэшэг гарнизоной начальнигта эльгээhэн юм. Тэндэнь иимэ мүрнүүд бии: «Верхнеудинскда Майн нэгэнэй hайндэр болохо хэбэртэй. Город соогуур журам сахихын тула 150-hаа үсөөн бэшэ сэрэгшэдые эльгээгыт».

Хоёрдохи Майн нэгэн. 1917 он. Февральда болоhон революциин сууряан аяар холын Сибириин тосхон, hууринуудта хүрөө hэн. Энэ жэлэй Майн нэгэнэй hайндэр хаанта засагые унагааhан баярай жагсаал боложо тараа бэлэй.

Верхнеудинскда энэ жэлэй hайндэр одоошье нюуса бэшээр үнгэргэгдэжэ, олон тоото ажалшад Улаан тугаа намилзуулан үйлсэ, талмайнуудаар гараhан байгаа.

Гурбадахи Майн нэгэн. Энэ hайндэр Верхнеудинскда 1920 ондо, сагаан гвардеецүүд, интервентнүүдhээ городые сүлөөлhэн жэлдэ үнгэргэгдөө юм. Тиихэдэ манай город Алас-Дурнын буферна республикын бүридэлдэ оруулагдаhан байгаа. 1923 ондо Совет Социалис республикын бүрин хубинь эрхэтэй болоhон Буряад ороной ниислэл хотын ажалшад Майн нэгэнэй сүлөөтэ hайндэрые аргагүй ехэ баяр баясхалантайгаар тэмдэглэhэн байдаг. Манай республикын ажалшадта эрхэ сүлөө асарhа совет ороной Майн нэгэнэй hайндэр hүр жабхалантайгаар тиихэдэ үнгэрөө бэлэй.

А. КУРТИК,
нэгэдэмэл музейн хүдэлмэрилэгшэ.

Эгсэ зуун жэлэй саада тээ США-гай промышленна томо хото Чикагын хүдэлмэришэд пролетарска интернационализмын тугые үргэжэ, дарлалга, мүлжэлгэдэ эсэргүүгээр эгээн түрүүлэн бодоhон түүхэтэй. Ажал капитал хоёрой хоорондо тиигэжэл түрүүшын ехэ тулалдаан болоhон юм. Тиигэжэл Чикаго Майн нэгэнэй тоонто нютаг болоhон, тиигэжэл уласхоорондын hаналаа нэгэдэлгын үдэр тогтоогдоhон юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Чикагода болоhон хүдэлмэришэн ангиин жагсаалые тараaха зорилгоор полици бомбо тэhэлээ. Тэрэл үень эндэ харуулагдана (хуушанай гравюра). ТАСС-ай фотохронико.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ, АЖАЛАЙ НЭГЭДЭЛ

Эб найрамдалай ба ажалай hайндэр — Майн нэгэн Улаан тугуудаа намилзуулан, хабарай урин дулаанда урихан дэльбэнүүдээ задаруулhан ургы сэсэгүүдэй hалбараан дундуур дэлхэй дүүрэн алхална. Олон түмэн демонстрантнуудай үргэн ябаhан транспарант болон тугууд дээрэ ажалшадай уласхоорондын hаналаа нэгэдэлгын мүнөөдэрэй гол лозунг болохо «Бүхы дэлхэйдэ — эб найрамдал!» гэhэн үгэнүүд хэдэн арбаад хэлэн дээрэ бэшэгдэнхэй.

Энэ жэлэй Майн нэгэнэй hайндэр юрын бэшэ. Тэрэ эгсэ зуун жэлэй саана Холбоото Штадуудай Чикаго хотын үйлсэнүүдтэ мүндэлhэн гээшэ. 1886 оной Майн 1-дэ тэндэхи 80 мянган хүдэлмэришэд забастовкодо бодожо, «Бидэнэр ажалай найман часай үдэр тогтоохо эрилтэ табинабди!» гэhэн уряа доро демонстрацида гараhан түүхэтэй. Энэ забастовко оронойнь бусад городуудта дэмжэгдэhэн. Завод болон фабрикануудай үйлэдбэри зогсоогдоо. 340 мянган хүн үйлсэнүүдтэ гараа. Чикагода забостовкодо бодогшодтой hаналаа нэгэдэлгын тэмдэг болгон, майн 4-дэ Хеймаркет гэжэ талмай дээрэ олоной хабаадалгатай митинг болоhон. Тэндэ үгэ хэлэhэн профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд капиталай добтолгын урда hүгэдэхэгүй, профсоюзуудта орожо, эмхи гуримтай болоод, өөhэдынгөө эрхэнүүдые аршалан хамгаалха гэжэ уряалhан байха юм. Митинг дүүрэхэ тээшээ боложо байба. Тэрээндэ хабаадагшад таража эхилээ. Полициинхидай отряд талмай дээрэ гэнтэ хүрэжэ ерэбэ. Полициинхид дайралдаhан хүнүүдые шиидамаар сохин, хүдэлмэришэдтэ добтолон ороо. Харанхы болоод байхада гэнтэ дүлэ соробхилhон шанга абяан зэдэлшэбэ. Нэгэ харата ябуулгашан бомбо хаяа. Хүн зон айhандаа хашха хуугай табилдабад. Полициинхид гүйлдэжэ тараhан хүнүүдые буудажа ороо.

Капиталистнууд, тэдэндэ алба хэгшэд Чикагын хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй эдэбхитэдые зэрлиг муухайгаар хэhээhэн. Дүрбэндэнь толгойн сааза хэгдээ, хэдэн зууниинь түрмэдэ хаагдаа бэлэй.

Иигэжэ ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр 1886 ондо мүндэлжэ, Майн нэгэниие hайндэрлэлгэ бүхэдэлхэйн заншал болоhон байна.

Чикагын гудамжануудта хүдэлмэришэдэй шуhанай адхарhанhаа хойшо дэлхэй дээрэ ехэхэн хубилалта болоhон байха юм. Олон гүрэнүүдэй социальна, ангиин шэнжэ шанар, олонхи арадуудай эрхэ байдал ба ажаhуудал үндэhөөрөө хубиланхай. XX зуун жэлдэ hандарал ба хохидолой талаар дэлхэйн эгээл ехэ хоёр дайн болоо. Гэбэшье тэрэ Агуу Октябриин социалис революциин мүндэлhэн зуун жэл байhан. Энэ үе сагhаа хүн түрэлтэнэй общаствын хүгжэлтэ социализм тээшэ эрид сэхэлдэжэ, хүниие хүнэй дарлан мүлжэлгые, олонхи хүнүүдые зонхилхо үсөөнхидэй засагые хэтэ мүнхэдэнь усадхаhан гээшэ.

Энэ хубилалтын ашаар дэлхэйн бүмбэрсэгэй нэгэ талада ерээдүй тээшэ шуумайн тэгүүлhэн сүлөөрhэн ажалтай гүрэнүүд бии боложо, бурьяса хүгжэнэ, нүгөөдэ таладань хүниие хүнэй дарлан мүлжэжэ байhан, хүсэ хэрэглэлгын журамтай, үнгэрhэн сагай үлэгдэл болоhон гүрэнүүд үлэнхэй. Түүхын дабшасые гэдэргэнь тэхэрюулхые оролдожо байhан империализмтай шанга тулалдаанда «социализм өөрынгөө илагдашагүй хүсэ шадал харуулаа. Бүхы дэлхэйе доhолгоhон социальна революцинуудай сохилтоhоо капитализмын эзэрхэн зонхилолгонь улам үйтаржал байhаар. Үлөөд байhан капиталис оронуудта хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөн айхабтар ехээр хүгжэнхэй. Колониальна империнүүд хүмэрин унаа, урдань дарлалта, мүлжэлгэ доро, харанхы мунхаг байдалтай байhан нацинууд түүхэтэ хубилалтануудта эдэбхитэй хабаадагшад болоо. Тэдэнэй нилээд олохониинь социалис хүгжэлтөөр дабшаха зам шэлэhэн байна.

Капитализмын хуби заяанай мүнөө үедэ эсэстээ хүрөөгүй байгаашье hаа, дэлхэйн капиталис зонодо капитал ба ажал хоёрой хоорондо, монополинууд ба олонхи арадуудай хоорондо, империализм ба хүгжэжэ байhан оронуудай хоорондохи зүришэлдөөнүүд улам хурсадана. Имагтал иимэ ушар байдалhаа уласхоорондын капиталые илан дараха гэжэ мүндэлhэн ажалшадай Майн нэгэнэй уласхоорондын hайндэрэй уг зорилгонь бүхэли зуун жэлэй туршада мандажа байна. Хуушан дэлхэйн эзэд ажалшадай нэгэдэлтэй байха хүсэл эрмэлзэлые таhалдуулхын тулада элдэб мэхэ гохо, хэhээлтын харата ябуулгануудые оло дахин хэhэн, хэжэшье байдаг. Мүн Вашингтоншье Майн 1-дэ эсэргүү ээлжээтэ харата ябуулга хэбэ. Рейганэй захиргаан алдар суута энэ ёhо заншалые бодото уг зорилгоhоонь хазагайруулан хубилгаха гэжэ шиидээ. Сагаан байшан Майн нэгэниие США-да «hайн сэдьхэлэй үдэр» болгон тэмдэглэхэ гэhэн заабари үгөө.

Миллионернүүд болон миллиардернүүдэй Рейганээр толгойлогдоhон правительство ажалшадые үгэ дууламгай байхаар дэмы уряална. Американ пролетариат зуун жэлэй саанадахидал адляар өөрынгөө ажабайдалай эрхэнүүдые тэмсэлээр хамгаална, зуун жэлэй саанадахидал адляар капиталистнууд тэдэниие полициин шиидамаар сохиhоор зандаа. Ангиин тулалдаануудай фронтнууд дээрэhээ абтаhан Майн урда тээхи хэдэн мэдээсэл дээрэ тогтоходо ... лоно. Америкын Миннесото штадай ... хото «буhалгаата зоно» гэжэ ... ёhоор соносхогдонхой. Эндэхи хүд... ришэд болон полици хоёрой хоо... үсэд шанга тулалдаан замхахаяа ... «Хормел» корпорациин заводой заб... кодо бодоhон ажалшадтай hаналаа ... дэлгын олониитын демонстрацида ... дагшадые тараан намналгада полици ... хүсэн хаягдаа. «Журам сахигшад» ... гүй олон зон руу нюдэнhөө уhа гоо... даг газтай гранатануудые хаяа. Хар... полициинхид шулуугаар шэдүүлээ ... арбаад хүдэлмэришэд түрмэдэ хаа... байна.

Түмэр замшадай дайшалхы ябуул... ниитэ национальна недели Франци... гэргэгдэбэ. Тэрээндэ хабаадагшад ... хүдэлмэришэдые ажалhаань гаргаh... байhан капиталай шэнэ добтолгые ... шаагаа. Бельгидэ 20 мянган шахтер д... страци үнгэргэжэ, ажал хэхэ эрхэ... гаалба. ФРГ-дэ профсоюзууд олон ... hанамжаар асуулта үнгэргөө, тэндэ ... миллионhоо дээшэ хүдэлмэришэд ... алба хаагшад забастовко хэхэ эр... хаhахын тулада ажал тухай хуулида ... бари оруулгада эсэргүү байhанаа ... лээ. Великобританида Шотландиин ... юнионуудай ээлжээтэ съезд консер... нуудай правительствын хохидол ехэ... номическа хараа шугамые бүр... шүүмжэлээ.

Капиталай оронуудтахи ангиин тэ... үргэдэлгэ, империалис зүришэлдөө... хурсадалга хадаа капитализмын хүн... шэр үбшэндэ нэрбэгдээд байhаниин ... шэлнэ. Гэбэшье капитализм түүхын ... даанай талмайhаа hайн дураараа бу... бэшэ, ерэд зондо эсэргүү ябуулга... элдэб аргаар бэелүүлхые орол... Империалис монополинууд колони... дарлалтаhаа сүлөөрhэн оронуудай ... дые урдынхяараал мүлжэhэн занда... жэжэ байhан оронуудай үри ээлин... ри ехэ — нэгэ триллион доллартo ... хэй. Ушар иимэhээ хүгжэжэ байhа... нуудай өөhэдынгөө бүхы экспорт... зээлиингээ түлөөhэндэ гаргашалжа ... да, тэдэнэй 500 миллион эрхэтэн ул... hоор ажаhуура.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй үшөө гори... хубида капитализмын ээзрхэн зо... байhан ушарhаа гансахан үгытэй яду... хэлэн байдал үзэгдэнэ бэшэ, харин ... дээрэхи бүхы амидаралда айхабт... хохидолтой ядерна дайнай аюул ... дохоор забданхай. Империализмын ... хэг түримхэй хүсэнүүд, нэн түрүүн ... кан, империализм социализмын б... хэйн-түүхэтэ түйлалтануудhаа гал... болоторoo сухалдана. Экономическ... зисүүдhээ мултаран гаража, социа... түүхэтэ уряадаа харюу үгэхэ арга ... капиталис лагериин эзэн байхые ... дог Холбоото Штадууд буу зэбсэг ... гаргалгаар тогтонижоод байhан хүс... тэнсүүриие эбдэхэбди гэжэ найдан... мэ дээрэhээ Вашингтоной захирга... циалис лагериие «hуларуулха», тэр... «булюу байдалтай» болохо тухай ... гэлжэ хэлэдэг, стратегическэ зэбсэ... хизаарлаха тушаа үгээ ойлголсохо ... гүй болонхой.

Түүхын дабшасые хубилгаха, со... лагериие хашаха, арадуудай сүлөө... хүдэлөөндэ hаад ушаруулха гэhэн ... алис хараа шугамай урдаhаа Совет... юз найдамтай хаалта табина. Тэрэн... ниитын ондо ондоо байгуулалтатай ... нүүдэй хоорондохи харилсаануудта ... лан ёhоор зэргэ оршон ажаhуухаhаа ... үндэhэ hуури үгы гэhэн эрид сэх... бодол мүн болоно. Иигээд харахада ... нүүрэй нэгэ табаг дээрэ — эб найра... ба аюулгүй байдалай политика, ... дээрэнь — «бүхы дэлхэйе ээзмэл... мүнөө тайлбарилагдаха милитаризм... литика табигданхай. Энэ хадаа соци... талаар үhөөгөө абахын тулада конт... люци гадаадада гарган, хүлhэншэ ... дуудай хүсөөр хуулита правительст... дые унагааха эрхэ бэдэрhэн колони... мын шэнэлэгдэhэн онол арга мүн ... Энээндэ бодото жэшээ болгон, А... станда, Ливанда, Никарагуада, Анго... Мозамбигта эсэргүүгээр соносхогд... дайн тухай, бээз даанхай бусад гүр... правительствануудта эсэргүү харата ... ганууд тухай хэлэхэдэ болохо байна.

Уласхоорондын политика ба зэ... дэй талаар бэе бэеhээ тад ондоо ... хараа шугамай урда урдаhаа туласа ... даад байхада, эб найрамдал ба соц... мын талын булюу байдалтайнь эли ... харагдана. Дайнда эсэргүү хүдэлөөн ... уласхоорондын байдалда нүлөө ... эрхэ нүхэсэл болонхой. Общаствын ... үзэлтэниие нэгэдүүлдэг заншалтай ... «эб найрамдалай партида» мүнөө ... хүтэлбэриин түлөөлэгшэд, гүрэн тү... сэрэгэй үндэр тушаалтад, шажан мү... түлөөлэгшэд, эрдэмтэд, соёлой, иску... ажал ябуулагшад, хонжоо наймаашад ... но. Социалис социал-демократичес... либеральна партинуудай, эхэнэрнүүд... залуушуулай организацинуудай, про... зуудай гэшүүд, оршон тойронхи б... лиие хамгаалха хүдэлөөндэ хабаа... дайнда эсэргүү ябуулгануудта эдэб... гээр хабаадана.

Имагтал иимэ ушар байдалhаа «... дайн бү болог!», «Бүхы дэлхэйд... найрамдал!» гэhэн уряанууд элдэб ... дээрэ Майн 1-нэй демонстрантнууд... лоннонуудhаа сууряатан соностоно.

Г. ШИШ...
(ТАС...)

ХИЛЫН СААНАhАА. ТАСС. АПН.

ШУХАЛА АСУУДАЛ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭГДЭНЭ

ЛУАНДА. США түрүүтэй уласхоорондын империализмын гэмээр Африкын урда хубида шахардуу шанга, түгшүүрилтэй байдал тохёолдожо байна гэжэ Анголын Арадай Республикын президент Жозе Эдуарду душ Сантуш мэдүүлбэ. Африкын португали хэлэтэй арадуудтай табан гүрэнэй толгойлогшонорой эндэ нээгдэhэн зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Намибида колониальна ёhо гуримуудые, Урда Африкада апартендые хамгаалхын тула империалистнууд болон ЮАР-ай расистнууд али бүхы аргануудые хэрэглэнэ.

Анголодо Кубын интернационалистнуудай байлгагдажа байhанhаа уламжалан, Намибида бэеэ дааhан байдал олголгодо США болон ЮАР hаад тойбо ушаруулхые оролдоно гэжэ президент хэлээ. Намибидахи колониальна байдал усадхаха асуудалые НРА-да Кубын сэрэгүүдэй байлгагдаhан ушартай яашье холбожо болохогүй байhаниинь элитэ. Кубын сэрэгүүд Анголын-Намибиин хилые эбдэнэ гэhэн ой ухаанда орошогүй баримтануудые элирхэйлэн харуулна. Гэхэтэй хамта Кубын сэрэгшэд Анголын хилэ хэзээдэшье нэбтэрэн гараагүй, тэрэ хододоо Анголын дэбисхэр дээрэ байрлана.

МАЙН НЭГЭНЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ХАНОЙ. Ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрэй зуун жэлэй ойдо зорюулагдажа, Вьетнамай олониитын баяран суглаан Ханойн Майн нэгэнэй талмай дээрэхи профсоюзуудай Соёлой ордон соо болобо. КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд — СРВ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тинь, СРВ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фам Ван Донг, республикын партийна ба гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэд суглаанда хабаадаhан байгаа.

Эдэ бүхы жэлнүүдтэ Майн 1 империализм болон хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү, амгалан тайбан байдалай, демократиин ба социальна дэбжэлтын эрхэ байдалда ажаhууха, ажаллаха эрхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые нэгэдүүлдэг байгаа гэжэ КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо То Хыу суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

ПРАГА. Эдэ үдэрнүүдтэ Чехословакиин ниислэл хотые олон мянгаад тугууд, баглаа сэсэгүүд, транспарантнууд шэмэглэбэ. Энэ жэлдэ ажалшадай Майн нэгэнэй жагсаал Чехословакиин Коммунис партиин байгуулагдаhаар 65 жэлэй ойдо, Национальна фронтын органуудта бүгэдэ ниитын hунгалтада бэлэдхэлэй hүлдэ доро үнгэрхэ байна. Ниислэл хотын түрүү предприятинуудай коллективүүд — «ЧКД-гэй» машина бүтээгшэд, Прагын метро бариг шад «Авиа» болон бусад олон заводуудай хүдэлмэрилэгшэд Майн нэгэнэй жагсаалай манлайда дабшаха юм.

ЧССР-эй Профсоюзуудай Централна Соведэй уряалаар социалис гүрэнүүдэй Европын, Азиин, Африкын ба Латиин Америкын 50 ороной делегацинууд эндэ ерээ. Тэдэнэр Чехословакиин ниислэл хотодо болохо Майн нэгэнэй hайндэртэ хабаадаха байна.

БУДАПЕШТ. Ажалшадай уласхоорондын hаналаа нэгэдэлгын үдэрые Венгри үргэнөөр, баяр жабхалантайгаар тэмдэглэхые бэлдэжэ байна. Бүхы орон дотор олониитын суглаанууд болоно, ажалай дүнгүүд согсологдоно.

БЕЛГРАД. СКЮ-гэй болохоёо байгаа XIII съездэдэ бэлэдхэлэй ориион байдалда Югославиин ажалшад Майн нэгэнэй hайндэрые угтажа байна.

ВАРШАВА. Бата эб найрамдал хангаха Советскэ Союзай эдэбхи үүсхэлнүүдые Полынын ажалшад бүримүhэн дэмжэнэ. ПОРП-ын X съездэдэ эрилэмтэйгээр бэлдэлгын ориион байдалда тэдэнэр Майн нэгэнэй жагсаалда гараба.

РИМ. «Энэ жэлдэ бүхы оронуудай ажалшадай ябуулгануудай нэгэдэл зуун жэлэйнгээ ойе hайндэрлэжэ байна. Энээнтэй дашарамдуулан, манай тэмсэл онсо удха шанартай болоно», — гэжэ Италиин ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин Римэй федерациин секретарь Умберто Черри ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлээ.

НЬЮ-ЙОРК. США-гай «Интернэшнл паблишерс» хэблэл Майн нэгэнэй зуун жэлэй ойдо зорюулагдаhан «Майн нэгэн» гэжэ ном хэблэжэ гаргаба. Номой автор, американ мэдээжэ түүхэшэн Ф. Фоунер ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын hайндэрэй түүхэ тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ.

ТАРЯАШАДАЙ ТҮРҮҮШЫН СЪЕЗД

МАНАГУА. Американ империализмын харата ябуулгануудhаа арадай засагые сахин хамгаалга, аграрна реформые гүнзэгырүүлгын ба хүдөө ажахын үйлэдбэрилгые үргэдхэн хүгжөөлгын харгы замууд — эдэ бүхы асуудалнууд эндэ хүдэлмэреэ дүүргэhэн Никарагуагай таряашадай түрүүшын съездын зүбшэн хэлсэhэн гол асуудалнууд болоно. 500 гаран делегат тэрээндэ хабаадаhан байгаа.

Сомосын hүйдхэлшэдэй бандануудтай үдэр бүриин тэмсэлэй эрхэ байдалда шэн габьяата ажалаараа бүгэдэ арадай нэрэ хүндэдэ хүртэhэн хойто хилэ шадарай нютагуудай таряашадай кооперативуудай түлөөлэгшэд, малшад ороной газаашань гаргажа худалдадаг гол ургамалнууд болохо хлопок болон кофи тарижа ургуулагшад тэдэнэй дунда ороно.

Республикын таряашад болон малшадай национальна холбооной түрүүлэгшэ Даниэль Нуньес съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, контрреволюционернүүдэй Никарагуагай хэлэн зуугаад таряашадые алаhанайнь түлөө Рейганэй захиргаан харюусаха ёhотой гэжэ мэдүүлбэ. США-гай хүлhэншэд олон арбаад кооперативүүдые гүрэнэй хүдөө ажахын предприятинуудые шатааhан, хэдэн мянган таряашадые хүсөөрөө барижа гү, али хүйлгалжа, Гондурас абаашаhан байна гэжэ тэрэ мэдээсээ. Сомосынхидой hүйдхэлтэ муухай ябуулгануудhаа бэеэ ардээрэ байрлана.

СПОРТ

ДҮНГҮҮД СОГСОЛОГДОБО

«Труд» бүлгэмэй областной соведэй пленум hаяхан боложо, КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр хүдэлмэришэдэй коллективүүдэй дунда физкультурые элүүржүүлгын ба спортивна хүдэлмэриие хүгжөөхэ талаар физкультурын коллективүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

Ажалша болон hурагша залуушуулай дунда физическэ культура болон спортые үргэнөөр хүгжөөхэ, спортын түхеэрэлгэнүүдые hайнаар хэрэглэхэ, шэнэ объектнүүдые бариха тухай асуудалнуудта анхарал хандуулагдаба.

1985 ондо физкультурын коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдоо. Прибор бүтээлгын нэгэдэлэй физкультурын коллектив (ахалагша методист С. Н. Ломаев) илалта туйлажа, дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаба. Нарин сэмбын комбинадай физкультурын коллектив (методист А. В. Пелевин) — хоёрдохи, лесотехническэ техникумэй физкультурын коллектив (ахалагша багша Г. М. Филиппов) гурбадахи hууринуудые эзэлээ. Хоёрдохи бүлэгтэ Бурятэнергын РЭУ-гэй физкультурын коллектив (методист И. Л. Альцман) амжалта туйлаhан байха юм.

С. АФАНАСЬЕВ.

ФЛОРАКИСАЙ ХЭЛЭhЭН ҮГЭ

АФИНА. Дундада далай дээрэ США-гай бэелүүлhэн зэрхэг гүримхэй ябуулганууд национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ шанга харюу сохилто үгэхэ гэhэн зорилготой байна. Тиихэдээ Вашингтон тэрэниие үгэ дуугүйгөөр дэмжэхэ эрилтэ табижа, союзнигуудаашье хашадаг харшалдаг байна гэжэ Грециин Коммунис партиин (КПГ) Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Х. Флоракис Фессалиин коммунистнуудай Лариса хотодо үнгэргэгдэhэн зургаадахи конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

«Уласхоорондын түгшүүрилые улам шахардуу шанга болгохо талаар США-гай үүдхэжэ байдаг ябуулгануудай ушар шалтагаануудые элишэлхэ гээшэ коммунистнуудай гол зорилго болоно», — гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Майн нэгэн: хурдадхалгын хабар» — Москвагай Улаан талмай дээрэ болоhон жагсаал тухай ТАСС-ай репортаж. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» — тобшо мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Нэгэ зэргэдэ ажал ба hайндэр алхална» — Улаан-Үдын Соведүүдэй талмай дээрэ болоhон жагсаал тухай репортаж. «hаналаа нэгэдэлгын hайндэр Буряад орондо» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Улаан-Үдэ. hайндэрэй жагсаал» — фотомэдээсэлэй үргэлжэлэл.

Гурбадахи хуудаhанда. «Үдэр бүхэнөө — үндэр ургасада» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Халуун сагай хаhа» — «Правда Бурятии» болон арадай хиналтын комитедэй хэhэн рейдын материал. «Түрүүшын мэдээсэл» — А. Климовэй корреспонденци. «Агрегадууд таряалан дээрэ» — А. Чимитовэй мэдээсэл. «Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ юун болоноб» — ТАСС болон АПН-эй корреспондентнүүдэй мэдээсэлнүүдhээ.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Хүдөөгэй мүрысөөнүүд эхилээ» — В. П. Кондаковтой хэhэн хөөрэлдөөн. «Май hарада ямар концертнүүд болохоб?» — Н. Егериин корреспонденци. «Амжалтатай ябыш, «Сэлэнгэ» — А. Карповай хэhэн хөөрэлдөөн.

СЭНХИР ЭКРАН

ПЯТНИЦА, МАЙН 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Шэнэ hонин. 9.20 — Совет дуунай концерт. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.15—Эдир дуушадай концерт. 11.15—Поэт Е. Исаевай түрэhөөр 60 жэлэй ойдо. 12.00—Арадай инструментнүүд дээрэ гүйсэдхэгшэдэй бүхэроссин III конкурсын түгэсхэлэй концерт. 13.15 — Москвадахи гадаадын оронуудай айлшад. 13.35—«Выше радуги»—ухибуудтэ уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 15.55 — Мультфильм. 16.25 — Киноконцерт. 17.15—Кино-мэдээсэл. 18.20 — ССР Союзай ГАБТ-ын духовой инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 18.40 — «Карантин»—уран hайханай фильм. 20.00 — Футболоор СССР-эй кубок. Түгэсхэлэй наадан. «Торпедо» (Москва)—«Шахтер». 21.45—Арадай аялга дуунууд». 22.00—«Время». 22.35—Эстрадна дамжуулга. 00.15—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Премьера в Сосновке»—уран hайханай фильм. 10.30 — Ленинградай телестудиин программа. 11.55 — «Детство Горького». А. М. Горькиин трилоги. 13.30—Аргентинын композиторнуудай хүгжэмөөр табигдаhан балет. 14.20—Совет уран зурагай искусство. Б. Пророков. 14.50—Т. Рузавина С. Таю... дуулаха. 15.30 — ... гимнастика. 16.00 — ... ристая нить»—уран ... фильм. 1-дэхи, 2-дохи ... 18.10 — Мультфильмнууд ... — Баримтата фильм ... «Уран зохёолшо ба ... дал». 20.05—«Дамы ... ют кавалеров»—уран hайханай фильм. 21.20 — ... нойрсогты, багашууд! ... Эрдэм дэлгэрүүлгын ... 22.00—«Время». 22.35 ... зи». О. Сулейменов ... Футболоор СССР-эй ... нат. «Динамо» (Минск) ... так».

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора 2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-03468. Заказ № 103. Индекс 04609.